

Hankasalmen kunta

**TALOUSARVIO 2011
JA
TALOUSSUUNNITELMA
2011–2013**

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.12.2010

Sisällysluettelo

1. LÄHTÖKOHDAT	3
1.1 KUNTALAIN TALOUSSÄÄNNÖKSET	3
1.2 HANKASALMEN KUNNAN STRATEGIA 2010-2014.....	4
1.3 HANKASALMEN KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	5
1.4 TALOUSSUUNNITELMAN LAADINNAN PERUSTEET	7
1.5 TALOUSARVION SITOVUUS	8
1.6 TALOUSSUUNNITTELUN TAVOITEASETANTA	8
2 TALOUSSUUNNITELMAN YHTEENVETO	10
2.1 KUNTATASON TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET	10
2.1.1 Konsernitason talouden tunnuslukuja	12
2.2 TIIVISTELMÄ VASTUUALUEITTAIN	12
2.3. KÄYTTÖTALOUS.....	16
2.3.1 Yhteenveto käyttötalouden talousarviosta (1000€)	16
2.4 RAHOITUS	16
2.5 HENKILÖSTÖ.....	17
2.6 INVESTOINNIT	18
3 KÄYTTÖTALOUS JA TOIMINTA	19
3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	19
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	19
3.3 KUNNANHALLITUS	20
3.3.1 Luottamushenkilöhallinto	21
3.3.2 Elinkeinopalvelut	23
3.3.3 Hallintopalvelut	24
3.3.4 Maaseutu- ja työllistämispalvelut.....	26
3.4 SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	29
3.4.1 Sosiaalipalvelut.....	29
3.4.2 Kotihoito ja vanhustyö.....	32
3.4.3 Päivähoito	35
3.4.4 Terveyspalvelut	38
3.4.5 Erikoissairaanhoito	40
3.4.6. Terveyskeskussairaala/hoivasairaala	42
3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	44
Hallinto ja toimisto.....	44
3.5.1 Peruskoulut	45
3.5.2 Lukio	46
3.5.3 Kansalaisopisto.....	47
3.5.4 Kulttuuritoimi	48
3.5.5 Kirjasto	49
3.5.6 Liikuntatoimi.....	51
3.5.7 Nuorisotoimi.....	52
3.6 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	53
3.6.1.Ympäristönhuoltopalvelut	55
3.6.2 Asunto- ja lupapalvelut	56
3.6.3 Kunnallistekniset palvelut	59
3.6.4 Pelastustoimi	62
3.6.5 Talon palvelut.....	62
3.6.6 Varikko	64
4. LASKELMAT	66
4.1 TULOSLASKELMA (1000 €).....	66
4.2 RAHOITUSLASKELMA (1000 €)	67
5. INVESTOINTISUUNNITELMA 2011–2013 (1000 EUROA)	68

6. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	72
7. KUNNAN TUKI YRITYSTOIMINNALLE V. 2011	76
7.1 MAATILAYRITYKSET	76
7.2 MUUT YRITYKSET	76
8 AVUSTUKSET VUODEN 2011 TALOUSARVIOSSA	77
9 KULJETUSKUSTANNUKSET JAOTELTUNA	79

1. LÄHTÖKOHDAT

1.1 Kuntalain taloussäännökset

Kuntalain 65 §:ssä todetaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnitelmakautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei voida arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnitelmakautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Vuoden 2011 kuluessa jatketaan edelleen aiempina vuosina aloitettua tulosityksikköjen talouden suunnittelun kehittämistä sekä toiminnallisten tavoitteiden asetantaa. Tavoitteena tulee olla, että tavoiteasetantaa kehitetään koko ajan ja että talouden suunnittelu on entistä pitkäjänteisempää kullakin tulospaikalla.

1.2 Hankasalmen kunnan strategia 2010-2014

Hankasalmen kunnan tehtävä (missio)

Hankasalmi on hyvä kunta asua, kasvaa, kasvattaa, ikääntyä, tehdä työtä, yrittää ja harrastaa.

Visio

Hankasalmi on hyvän arjen kunta.

Tehtäväämme toteutamme ja tavoitteeseemme pyrimme seuraavilla arvoilla:

Yhteisöllisyys
Yhteistyökykyisyys
Vastuullisuus
Osallisuus
Yrittäjäyys

Päämäärät, joiden kautta arvomme ja tavoitteemme vuosina 2010-2014 toteutuvat:

- 1) Kunnan päätöksentekijät ja työntekijät ovat kiinnostuneita kuntalaisten ja kunnan sidosryhmien mielipiteistä ja ottavat ne huomioon.
- 2) Tehokkaasti ja taloudellisesti järjestetyillä palveluilla on turvattu kuntalaisten hyvinvointi.
- 3) Maaseutumainen Hankasalmi edistää päätöksillään kestävää kehitystä kuntalaisten tarpeista lähtien.
- 4) Hankasalmella päätösten vaikutukset kuntalaisiin ja yrityksiin arvioidaan valmistelussa.
- 5) Hyvinvoivat ja osaavat työntekijät turvaavat palvelujen vaikuttavuuden ja mahdollisuuden kunnan kehittämiseen.

1.3 Hankasalmen kunnan taloudellinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät

Hankasalmen kunnan 1990-luvulle saakka vahvana säilynyt taloudellinen tilanne heikkeni ajanjaksolla 1996–2000. Kuluvan vuosikymmenen alussa toteutettiin muun muassa vuokratulojen yhtiöittäminen ja valtion sekä kuntien välistä tulonjakoa tarkistettiin, mikä johti etenkin vuonna 2003 mutta myös vuonna 2004 ylijäämäisiin tilinpäätöksiin. Tuon jälkeen taloudellinen tilanne heikkeni. Vuosina 2005 - 2007 tehtiin alijäämäiset tilinpäätökset. Vuosien 2008 - 2009 tilinpäätökset olivat ylijäämäisiä ja kattamatonta alijäämä ei ole. Vuoden 2010 talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi

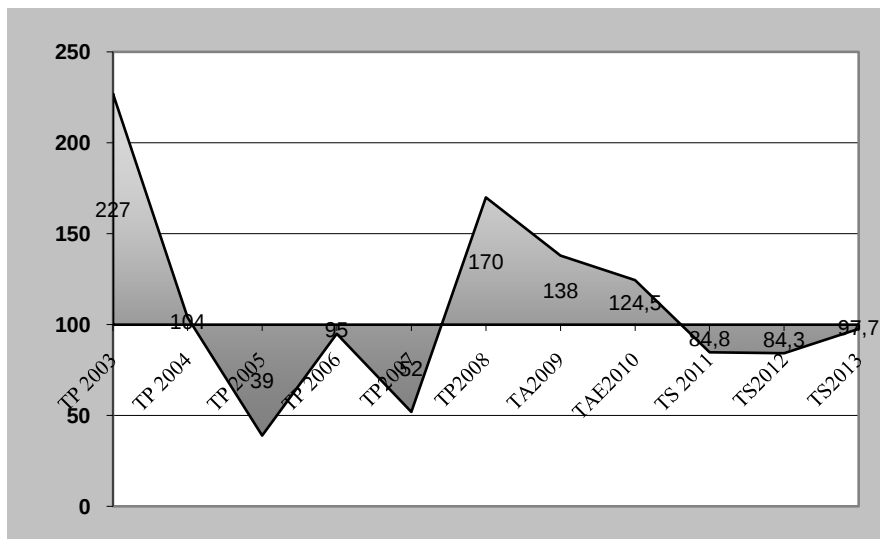
Väestönmäärän ja rakenteen kehityksellä on suurin merkitys niin toimintojen järjestämiselle Hankasalmella, kuin niiden rahoituksellakin.

Vuoden 2011 talousarvio ottaa huomioon tulevaisuuden kuntatalouden haasteet. Ensi vuonna lähinnä turvataan palvelut ja pääsääntöisesti niiden kehittäminen jää vuosiin 2012-2013. Ensi vuosi on merkittävien investointien vuosi. Jäteveden puhdistamon ja sen siirtolinjojen rakentaminen kasvattavat kunnan lainakantaa, sillä ensi vuoden osalta investointien rahoitus hoidetaan pääosin lainoituksella.

Olemassa olevat palvelut on kyettävä turvaamaan, jotta kunta on houkutteleva asuin- ja yrityspaikkakuntana.

Talousarviovuosina 2005- 2009 käyttötalousmenot ovat sosiaali- ja terveystoimessa ylittäneet talousarviossa niihin varatut määrärahat. Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2010 talousarviomääräraha riittää tai ylittyy hieman. Vuoden 2011 talousarvio raami on laadittu 5,8 % kasvulla vuoden 2009 tilinpäätökseen verrattuna ja 3,1 % kasvulla vuoden 2010 talousarvioon vastaaviin lukuihin.

Viimeisimmän tilinpäätösvuoden 2009 vuosikate kattoi poistot 189 %:sti. Vuodelle 2010 laaditun talousarvion mukaan vuosikate kattaisi poistot 124 %:sti. Vuoden 2010 talousarvio osoittaa 282 000 euron ylijäämää. Ylijäämän arvioidaan olevan talousarviolukua suurempi ja suurempi kuin vuoden 2008 ylijäämä, mikä oli yli 500 000 euroa ja suurempi kuin vuoden 2009 ylijäämä, mikä oli yli 800 000 euroa.

Kuva: Hankasalmen kunnan vuosikate %:a poistoista

Talous on terve, jos vuosikate kattaa poistot säännöllisesti 100 %:sti. Talous on puolestaan

kriisissä, jos vuosikate painuu negatiiviseksi. Hankasalmen kunta eli tavallaan vedenjakajalla viime vuosina, ja silloin tarvittiinkin selkeitä toimia, jotta estettiin talouden kriisiytyminen. Veronkorotuksella loimme vuoden 2008 talousarviossa itsellemme aikaa etsiä vuoteen 2011 mennessä ne keinot, joilla turvasimme vakaan kuntatalouden. Vuosi 2011 on nyt talouden taantumana vuoksi noussut suureksi haasteeksi. Se tulee olemaan tervehtyneen kuntataloutemme haastava testivuosi.

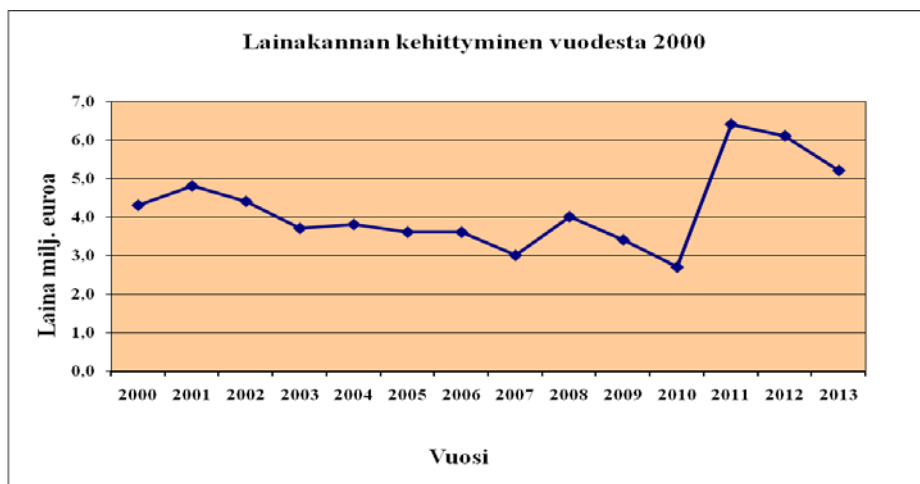
Kuntatalouteen ja kunnan tulevaisuuteen vaikuttaa voimakkaasti asukkaiden määrä kunnassa. Hankasalmella väkiluvun laskua on saatu hillittyä positiivisen muuttoliikkeen kautta. Tätä kehityskulkua pyritään tukemaan Niemisjärvellä Pienmäen alueen kaavoittamisella asuinrakentamiseen sekä kunnallistekniikan ja tiestön saattamisella sellaiseen kuntoon, että asuinalueen markkinointia voidaan jatkaa.

Syntyneiden määrä on ollut vuosina 2007-2010 korkeampi kuin muutoin 2000-luvulla. Viime vuosina tulomuuttajien määrä on ollut positiivinen ja on jopa mahdollista, että kunnan väkimäärä kasvaisi kuluvana vuonna. Väestön määrällä on voimakas vaikutus kunnan työvoimaan, huoltosuhteen kehittymiseen sekä vero- ja valtionosuustulojen kehittymiseen.

Työttömyysaste Hankasalmella painui vuonna 2008 parhaimmillaan noin 8 %:iin. Kyseinen kehityskulku on ollut sekä kuntalaisten hyvinvoinnin että kunnan talouden kannalta erittäin positiivinen asia. Maailman talouden kriisiytyminen näkyy vuonna 2009 työttömyyden vähittäisenä nousuna ja Hankasalmella noin 2-3 %:n nousuna verrattuna syksyn 2008 vastaavan ajankohdan tietoihin. Työttömyysaste on vuonna 2010 vaihdellut 15,2 % – 11,0 % välillä. Työttömien määrä on vähentynyt kesän ja syksyn aikana. Keski-Suomen työttömyysaste oli 30.9.2010 sama kuin Hankasalmen eli 11,3 %.

Työttömyyden hoito edellyttää jatkossakin aktiivista ja eri tahojen yhteisvastuullista työtä työttömyyden vähentämiseksi.

Lainakanta oli vuoden 2009 lopussa 3,4 miljoonaa euroa, mikä tekee asukasta kohden 608 euroa. Lainakannan kasvua on hillitty viimeisimmät vuodet. Mittavin investointimenon on ollut Aseman koulun peruskorjaus vuosina 2008 - 2009. Vuosille 2010 - 2011 sijoittuvat mittavimmat investoinnit ovat jätevedenpuhdistamon rakentaminen ja siirtoputken vetäminen Niemisjärveltä uuteen puhdistamoon. Lopulliset päätökset tehdään kuitenkin rahoituskuvioiden selvittyä.

Kuva: Lainakannan kehittyminen vuodesta 2000

Kunnissa on noudatettu uutta kirjanpitojärjestelmää vuodesta 1997 alkaen. Vuoden 1997 avaavasta taseesta laskettuna vuoden 2009 tilinpäätökseen on kunnan oma pääoma pienentynyt 0,7 miljoonaa euroa. Lisäksi on käytetty 3,5 milj. euron varaukset ja vieras

pääoma on kasvanut 5,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 loppuun mennessä kunnan oman pääoman arvioidaan kasvavan 1,3 miljoonalla eurolla. Vieras pääoma kasvaa 2,5 miljoonaa euroa.

Kuntalain 65 § 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

1.4 Taloussuunnitelman laadinnan perusteet

Talousarvion taloussuunnitelmavuodet 2011 ja 2013 ovat hieman ylijäämäisiä. Vuoden 2012 taloussuunnitelma osoittaa pientä alijäämää.

Taloussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon mm. seuraavat kunnan talouteen oleellisesti vaikuttavat seikat:

Väestö: Väestön määrän ja rakenteen kehittämisellä on suurin merkitys niin toimintojen järjestämiselle Hankasalmella, kuin niiden rahoituksellakin. Kunnan väestön kehittämiselle on olemassa vuoden 2011 talousarviota laadittaessa kolme ennustetta. Tilastokeskuksen ennuste vuodelta 2004 normaaleihin aiempien vuosien tilastoituihin muutoksiin pohjaten ennustaa väestön määräksi vuonna 2025 tasan 5000 henkeä. Saman tietolähteen Paras – hanketta varten vuonna 2007 laadittu ennuste osoittaa väkimäärän kasvavan vuoteen 2025 mennessä 5560 henkeen. Syksyllä 2009 laaditun ennusteen mukaan vuoteen 2025 väkimäärä kasvaisi vieläkin enemmän eli 5701 henkeen.

Kuluvan vuoden tilastojen valossa voi arvioida vuonna 2011 väestön määrän pysyvän lähes ennallaan tai hieman kasvavan. Lokakuun 2010 väestötilasto osoittaa noin 10 henkilön lisäystä vuoden 2009 lopun tilanteesta. Taloussuunnitteluvuosien väestöennuste on laadittu varovaisuuden periaatteella. Väestön arvioidaan kasvavan talousarvion suunnittelukaudella vuosittain noin 10 henkilöllä. Syntyneiden ja kuolleiden vuotuinen ero on keskimäärin 30–40 henkilöä. Muuttoliike on ollut pääosin positiivinen eli kuntaan on muuttanut enemmän kuin kunnasta on kuntalaisia muuttanut pois.

Työllisyys: Hankasalmen kunnan työttömyysaste on syyskuun 2010 lopussa sama kuin koko Keski-Suomen työttömyysaste eli 11,3 %. Työttömyysasteen arvioidaan olevan yli 10 % vielä ensi vuonna. Työttömyys kasvattaa kunnan toimeentulotukimenoja ja näin ollen myös sosiaalitoimen menoja. Pienillä viiveillä se vähentää myös kunnan verotulokertymää.

Vuoden 2011 talousarvioraami mahdollisti sivistystoimen, sosiaalitoimen ja terveystoimen vastuualueille +3,2 – +4,4 % kasvun. Kunnanhallituksen vastuualueen raamissa on kasvua 1,1 % ja ympäristölautakunnan raamissa kasvu on 2 %. Vastuualueet, lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystoimen lautakunnan vastuualuetta, ovat pystyneet laatimaan 2011 talousarvion lähes annetun raamin mukaisena. Vuoden 2010 talousarvio on toteutumassa lähes hyväksytyjen määrärahojen mukaisesti.

Vastuualueiden taloussuunnitelmavuosien 2011–2013 käyttötalouden nettomenojen kehitys on saatava vähintään 4 – 5 % tasolle tai selkeästi sen alle, jotta kunnan talous säilyy tasapainossa. Palveluihin käytettävissä olevia menoja ei ole tuloihin nähden varaa kasvattaa. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että eri tulosyksiköjä ohjataan tekemään sellaisia priorisointeja ja valintoja, joilla keskeisimmät ja välttämättömimmät palvelut pääosin kyetään turvaamaan. Sen lisäksi on tarpeen jatkaa jo aloitettuja rakenteellisia uudistuksia.

Verotus: Tuloveroprosentti korotettiin 20 % tasolle vuonna 2008. Kiinteistöveroista yleistä kiinteistöveroa ja muun kuin vakinaisen asunnon kiinteistöveroa puolestaan korotettiin vuonna 2006. Vuodelle 2010 korotettiin yleistä kiinteistöveroa 0,75 %:sta 0,9 %:iin,

vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,3 %:sta 0,4 %:iin ja muiden asuinrakennusten kiinteistövero 0,85 %:sta 0,95 %:iin.

Väestörakenteesta johtuva palvelutarpeen muutos edellyttää resurssien uudelleen suuntaamista. Peruskoululaisten lukumäärän väheneminen edellytti kouluverkon tarkistamista. Vuonna 2008 lakkautettiin kaksi ja vuonna 2009 yksi alakoulu. Toisaalta vanhusten määrä on kasvanut samoin kuin ikääntyvien palvelutarve ja se edellyttää palvelujen selvää suuntaamista vanhustenhuoltoon. Talouden tasapainoon saattamisella turvataan mahdollisuudet kehittää kestävästi vanhuspalvelujakin.

Yhteistyömahdollisuudet kuntakentän kesken ovat lisääntyneet. Hankasalmen kunta on ollut aktiivisesti mukana Jyväskylän verkostokaupunkihankkeessa ja on kuulunut vuoden 2004 alusta osaksi Jyväskylän seutukuntaa. Jyväskylän seutukunta on yhdessä Jämsän ja Äänekosken seutukuntien kanssa suuntamassa uuteen verkostokaupunkityötä jatkavaan hankkeeseen taloussuunnitelmavuosien aikana ja Hankasalmi on tuossa kehitystyössä mukana. Hyviä ja toimivia yhteistyökanavia Kangasniemen tai Konneveden suuntaan ei ole myöskään unohdettu, ja esimerkiksi Konneveden kanssa jaamme sivistystoimenjohtajan viran ja yhteisen kansalaisopiston.

1.5 Talousarvion sitovuus

Käyttötalouden osalta talousarvio on valtuustoon nähden sitova vastuualueittain käyttötalousneton osalta - poikkeuksena vesihuoltolaitokset. Vastuualueen sisällä tapahtuvista muutoksista ja sitovuudesta päättää lautakunta. Kunnanhallituksen vastuualueen osalta muutoksista päättää kunnanhallitus. Kullakin vastuualueella on velvollisuus päivittää käyttötaloussuunnitelmansa välittömästi, mikäli osoittautuu, että talousarvion pohjaksi tai sen pohjalta laadittu vastuualueen käyttötaloussuunnitelma ei jonkun/joidenkin tulospaikkojen osalta olisi toteutumassa.

Talousarvion noudattamiseen ja toteutumisen seuraaminen on ehdottoman välttämätöntä. Talousarvion toteutumista on neljännesvuosittain käsiteltävä lautakunnissa päätöspykälänä, jossa annetaan selvitys kunnanhallitukselle talouden ja toiminnan toteutumisesta talousarviovuoden kyseisessä vaiheessa. Mikäli tässä yhteydessä ilmenee, että talousarvioon pohjautuva käyttötaloussuunnitelma on joiltain osin ylittymässä, on samassa yhteydessä taloudesta vastaavien viranhaltijoiden annettava selvitys lautakunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle, miten arvioitavissa olevat talousarviomäärärahojen ylitykset kyetään kattamaan talousarviovuoden aikana vastuualueen sisällä.

Vesihuoltolaitokset ovat vuodesta 2002 alkaen laskennallisesti eriytettyä liiketoimintaa. Edellä mainitusta sitovuustasosta poiketen vesihuoltolaitokset -tulospaikka on nettobudjetin toteutumaltaan suoraan valtuustoon nähden sitova.

Toiminnalliset tavoitteet ovat vastuualueittain sitovia lautakuntatasolla, ellei yksittäisen mittarin kohdalla ole mainittu valtuustotason sitovuudesta. Toiminnalliset tavoitteet tulee mitoittaa siten, että ne ovat saavutettavissa käytettävissä olevilla talousarviomäärärahoilla.

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia kohtien asuinrakennukset ja muut talonrakennukset osalta ja liikenneväylät osalta investointikohteittain. Muutoin investointien sitovuustaso on hankkeiden yhteenlaskettu summa, esimerkkinä vaikkapa irtain omaisuus sivistyslautakunnan osalta. Tulospaikkojen välisistä muutoksista lautakunnittain päättää asianomainen lautakunta tai kunnanhallitus kunnanhallituksen vastuualueen osalta.

Rahoitus- ja tuloslaskelmaosan muutoksista päättää valtuusto.

1.6 Taloussuunnittelun tavoiteasetanta

Kunkin vastuualueen ja tulosityksikön kohdalla esitetään strateginen tavoite keinot ja mittarit,

mitkä on johdettu koko kunnan strategiasta.

Lisäksi toiminnallisille tavoitteille on asetettu seuraavat vaatimukset:

- tavoitteet kuvaavat palvelujen saatavuutta ja vaikutusta kuntalaisille
- tavoitteilla on yhteys kunnan taloudellisiin resursseihin
- tavoitteiden toteutumista pitää pystyä seuraamaan

2 TALOUSSUUNNITELMAN YHTEENVETO

2.1 Kuntatason taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tp 09	TA 10	Tæ 11	Ts 12	Ts13
Kuntatalous						
Tulorahoituksen riittävyys juoksevien menojen kattamiseen:	Vuosikate (milj€)	1,7	1,4	1,1	1,4	1,5
	Vuosikate €/asukas	310	261	201	256	275
	Vuosikate poistoista, %	189	124	107	96	103
Maksu-valmius	Kassan riittävyys, pv -keskimäärin kunnissa 30pv -riittävä 14 pv	42	32	22	25	25
Käyttötalouden nettomenot	Toimintakate €/asukas	-4 696	-4 848	-4 995	-5 157	-5 296
Toiminta						
Palvelutaso	Kuntalaiskysely, tehty vuonna 2007 hyvinvointi-strategian pohjaksi. <i>Kuljetuspalveluiden asiakaspalaute</i>					
	Asukasluku 31.12.	5514	5485	5530	5540	5550
Talouden Talouden tunnuslukuja	Mittari	Tp 09	Ta 10	Tæ 11	Ts12	Ts13
Tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen: -lainojen hoitaminen	Lainanhoitokate >2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, <1 heikko	2,4	1,8	1,3	1,4	1,6
-investointien tekemiseen	Investointien tulorahoitusprosentti	77,6	49	20	109	161
Kunnan vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	70,2	69	65	65	67
	suhteellinen velkaantuneisuus%			30	28	25

Vieraan pääoman määrä	Lainamäärä €/asukas	608	753	1151	1105	936
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista	% ulk.+sis.	29,2	28,1	27,6	26,5	26,1
Kunnallisveron taso	Kunnallisveron taso	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Kiinteistöveron taso	Kiinteistövero-prosentti					
	-yleinen	0,75	0,90	0,90	0,90	0,90
	-vak.asuinrak	0,30	0,40	0,40	0,40	0,40
	-muut asuinrak	0,85	0,95	0,95	0,95	0,95
	-voimalaitos	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50

Toiminnan kysyntä- / laajuustietoja	Mittari	Tunnusluku
Asukkaita	lukumäärä 31.12.2009	5 514
Kuntalaisten ikärakenne 31.12.2009	0 – 14 vuotiaita, osuus % 15 – 64 vuotiaita 65 – 74 vuotiaita yli 75 vuotiaita	15,3 60,9 11,3 12,5
Väestöennuste (Tilastokeskuksen ennuste 2009)	vuonna 2010 vuonna 2020 vuonna 2030	5 525 5 634 5 750
Huoltosuhde 31.12.2008 (Tilastokeskus)	Työvoiman ulkopuolella ja työttömänä olevat yhtä työllistä kohti	1,79
	Työlliset yhteensä, lukumäärä	1 983
Elinkeinorakenne eli kunnassa asuva työllinen työvoima yhteensä riippumatta siitä, missä kunnassa työpaikka sijaitsee 31.12.2008 (Tilastokeskus, lopullinen tieto)	Maa- ja metsätalous, kalatalous, osuus % Kaivostoiminta, sähkö-, kaasu-, lämpö, vesi, viemäri- ja jätehuolto	16,6 1,0
	Teollisuus	13,9
	Rakentaminen	8,2
	Kauppa, majoitus- ja rav.toiminta, kuljetus ja varastointi	19,8
	Informaatio ja viestintä	0,9

	Rahoitus-, vakuutus ym.	1,4
	Kiinteistöalan toiminta	0,6
	Hallinto- ja tukipalv.	6,6
	Julkinen hallinto ja maanpuolustus	25,5
	Muut palvelut	4,7
	Toiminta tuntematon	1,4
Työllisten määrä 30.9.2010 ^{x)}	Lukumäärä	2245
Työttömyys 30.9.2010 ^{x)}	Lukumäärä	254
	Osuus %	11,3

^{x)} Luvuissa otettava huomioon, että työllisten määrää ja työttömyysprosenttia verrataan työvoimaan 31.12.2007

2.1.1 Konsernitason talouden tunnuslukuja

Talouden tunnuslukuja	Mittari	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vieras pääoma	Lainamäärä milj €	10,8	11,0	13,4	12,6	11,2
	Lainamäärä €/asukas	1950	2012	2417	2275	2010

2.2 Tiivistelmä vastuualueittain

Kunnanhallitus

Vuonna 2009 aloitettiin uuden kuntastrategian laadinta ja se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 14.6.2010 vuosille 2010-2014. Hyvinvointistrategia valmistuu sitten, kun siihen liittyvät muut strategiat, ohjelmat ja linjaukset on saatu päivitettyiksi. Elinkeino- ja työllisyyspoliittinen ohjelma on käsitelty kunnanvaltuustossa 2008. Päihdestrategia on hyväksytty kunnanhallituksessa 2008 ja vanhuspalvelustrategia kunnanvaltuustossa 2008. Lapsi- ja perhepoliittinen ohjelma on valmistunut ja on hyväksytty.

Kunnan sääntöjen päivittämistä jatketaan. Hallintosääntö päivitettiin 2008. Sisäisen valvonnan ohje ja konserniohje on valmistunut.

Henkilöstöpolitiikassa jatketaan henkilöstökertomuksen kokoamista ja työtyytyväisyyskyselyjen toteuttamista. Kyseisten asiakirjojen tietojen pohjalta toteutetaan tarvittavia toimenpiteitä henkilöstön työssä jaksamisen ja työssä viihtymisen eteen.

Tiedotuksessa jatketaan yhteistyötä Hankasalmen Sanomien kanssa kunnan 4 kertaa vuodessa ilmestyvän tiedotuslehden julkaisemiseksi. Kunnan henkilöstölehti Vipunen on säännöllisin ja tärkein henkilöstölle kohdistettava painettu viestiväline. Sähköistä viestintää kehitetään. Esityslistat liitteineen julkaistaan sähköisesti. Kunnan www-sivujen käyttö sekä sisäisessä

että ulkoisessa viestinnässä on tehostunut. Viestintää tehostetaan edelleen ja kunnan nettisivut uusitaan. Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia kasvatetaan lisäämällä kyselyjä ja asukastilaisuuksia. Niillä pyritään mahdollisimman kattavaan vuorovaikutukseen eri sidosryhmien kanssa.

Seutuyhteistyössä muiden kuntien kanssa ollaan aloitteellisia ja ennakoluulottomia. Seutuyhteistyön toteuttamiseen tulee uusi toteuttamistapa koheesio- ja kilpailukyky-ohjelman mukaisesti. Seudullisen yhteistyön koordinoituvastuu on kunnanhallituksen vastuualueella. Suurimmat tavoitteet kohdistuvat seudullisen terveydenhoidon järjestämiseen.

Kunnan oma elinkeino- ja työllisyyspoliittinen ohjelma 2009 - 2015 linjaa kunnan elinkeinopolitiikan päämäärän. JYKES Oy:n kanssa solmittu yhteistyösopimus on irtisanottu 2009. Työttömyyden vähentämiseen on jatkuvasti tähdätty. Työttömyys aleni vuonna 2008 alle 10 %:iin. Vuonna 2009 työttömyysaste on hieman kohonnut ja oli 30.9.2009 11,3 % ja oli samalla tasolla 30.9.2010. Vastaavana ajankohtana Keski-Suomen työttömyysaste vuonna 2009 oli 12 % ja vuonna 2010 sama kuin Hankasalmen kunnassa eli 11,3 %.

Maaseutupalveluissa maatilojen sukupolvenvaihdosten edistäminen on keskeinen päämäärä. Lomituksessa entistä määrätietoisemmin kohdennetaan toimenpiteitä työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Toimenpiteillä tähdätään sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma KASTE -ohjelman (2008 – 2011) päätavoitteet perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisiin pitkän aikavälin strategisiin tavoitteisiin. Tavoitteena on, että kuntalaisten osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee, hyvinvointi ja terveys lisääntyvät ja hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat sekä palvelujen laatu, vaikuttavuus ja saatavuus paranevat. Ohjelman tärkeimmät toimenpiteet, joilla em. tavoitteiden suuntaan edetään palvelurakenteita, työmenetelmiä ja –prosesseja sekä tietopohjaa uudistamalla ovat:

-Ennalta ehkäisten ja varhain puuttuen; hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden luominen, lasten ja nuorten kehityksen tukeminen ja palvelujen parantaminen, vaikeasti työllistyvien auttaminen kuntoutumaan

-Sosiaali- ja terveydenhuollon eheällä kokonaisuudella ja vaikuttavilla toimintamalleilla; asiakkaan asemaa vahvistaen, palvelurakenteita uudistaen sekä palvelutuotantoa ja palveluprosesseja yhteen sovittaen

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarvion sekä taloussuunnitelmavuosien tavoiteasetanta ja määrärahaesitykset on pyritty suuntaamaan em. tavoitteiden suuntaan. *Sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuualueen strategisena tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden mahdollistavien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen tarpeellisessa määrin.*

Vuoden 2011 aikana vastataan kuntalaisten palvelun- ja hoidontarpeisiin, pyritään ehkäisemään syrjäytymistä ja satsaamaan ongelmien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen sekä jatkamaan vanhuspalvelujen rakennemuutosta laitostalvasta palvelurakenteesta avo- ja asumispalvelupainotteiseen palvelurakenteeseen. Terveyspalvelut siirtyvät Jyväskylän terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen (JYTE) järjestettäväksi vuoden 2011 alusta alkaen. Sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuualueelle jää järjestettäväksi kuitenkin edelleen terveyskeskussairaala ja joitakin mielenterveyspalveluja (kuntoutumiskoti, Tuikku ry:n avustus). Ta-vuoden aikana toteutetaan suunniteltu terveyskeskussairaalaan muutos ”hoivasairaalaksi”, jolloin osa sairaalan työntekijöistä siirtyy suunniteltuun Hakatien asumispalveluysikköön.

Sosiaalityössä lastensuojelutyötä pyritään suuntaamaan entistä enemmän varhaisemman vaiheen työskentelyn suuntaan. Lastensuojeluun on varattu tarpeenmukaiset määrärahat sekä avohuollon palveluihin että sijaishuoltoon. Oma perhetyöntekijä pyritään palkkaamaan alkuvuodesta 2011.

Lapsiperheiden kanssa työskenneltäessä otetaan huomioon laaditun Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset.

Palveluohjaajan määräaikainen tehtävä vakinaistuu 1.1.2011 alkaen. Palveluohjaaja toteuttaa kuntouttavan työtoiminnan lisäksi palveluohjauksellisella työotteella vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien henkilöiden aktivointia yhdessä muiden viranomaistahojen kanssa.

Vanhuspalveluissa jatketaan vuoteen 2030 ulottuvan Vanhuspalvelujen strategian linjausten, tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista. Vanhuspalveluja lisäresurssoidaan kahdella uudella työntekijällä 1.1.2011 alkaen. Vanhuspalvelujen sisällöllistä ja menetelmällistä kehittämistä jatketaan edelleen.

Lasten päivähoitopalvelujen osalta kysyntään ja tarpeeseen vastataan tarvittaessa lisäämällä perhepäivähoitajien määrää, lisäämällä päivähoidon tehokkuutta täyttö- ja käyttöasteita tarkastelemalla sekä olemalla mukana päivähoidon seudullisessa palvelualueessa. Päivähoitoon on pyritty varaamaan tarpeenmukaiset määrärahat, joilla esiintyvään päivähoitopaikkojen tarpeeseen pyritään talousarviovuoden kuluessa vastaamaan.

Sivistyslautakunta

Sivistystoimessa aloitettiin kesäkuussa 2010 kehittämisprosessi vapaa-ajan toimintojen kokonaisuuden selvittämiseksi. Pääpaino on liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimen toimintojen tarkastelemisessa. Tavoitteena on luoda uudenlainen sivistystoimen palvelumalli, joka tavoittaa useampia ihmisiä ja pystyy tuottamaan mielekkäitä ja innostavia, kuntalaisia aktivoivia palveluja. Palvelumallin toteutuksessa hyödynnetään kustannustehokkaasti erilaisia verkostoja ja hankkeita, kunnan kolmannen sektorin osaamista, kansalaisopistoa, kouluja ja kunnan hallintorajojen yli meneviä palveluja. Päämääränä on, että uudenlainen palvelumalli on kehittynyt 30.9.2012 mennessä. Prosessissa ovat mukana sivistystoimen viranhaltijat, sivistyslautakunnan jäsenet ja kunnanjohtaja.

Syksyllä 2010 aloitettiin myös selvitys päivähoidon siirtämisestä sivistystoimeen. Jos päivähoito siirtyy sivistystoimeen, niin toiminta siirtyy syksyllä 2011 ja budjetti vuoden 2012 alusta.

Laki perusopetuslain muuttamisesta (642/2010) annettiin 24.6.2010. Lakiin tehdyillä muutoksilla vahvistetaan oppilaan oikeutta suunnitelmalliseen, varhaiseen ja ennalta ehkäisevään oppimisen ja koulunkäynnin tukeen. Lisäksi muutoksilla täydennetään oppilashuoltoa, oppilaiden henkilötietojen käsittelyä, salassapitoa ja luovuttamista koskevia säännöksiä. Lakiin tehdyt muutokset edellyttävät esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisten opetussuunnitelmien muuttamista. Opetuksen järjestäjän on otettava opetussuunnitelmat käyttöön viimeistään 1.8.2011. Oppilashuoltoa sekä henkilötietojen salassapitoa ja käsittelyä sekä tietojensaatantioikeutta koskevia säännöksiä (lain 31 a, 40 ja 41 §) sovelletaan kuitenkin jo 1.8.2010 alkaen.

Opetustyön käytännön uudistamista varten aloitettiin 2008 valtakunnallinen Opetushallituksen koordinoima **Kelpo-hanke**, jonka tavoitteena on ollut ennakoiden kouluttaa hankkeessa mukana olevien kuntien esi- ja perusopetuksen opettajia. Tehostetun ja erityisen tuen kehittämistoiminta (Kelpo) on osa erityisopetuksen strategian toimeenpanoa. Kelpossa luodaan kuntiin valmiuksia toimia tulevien perusopetuksen laki- ja opetussuunnitelmamuutosten mukaisesti. Hankasalmen kunta on saanut Kelpo-rahoitusta 45 000 euroa vuodelle 2011 yhdessä Konneveden kunnan kanssa.

Kunnan taloustilanne ei mahdollista toiminnan kehittämistä, vaan prioriteettina on lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen. Opetusministeriön ja muiden tahojen kanssa yhteistyönä tehtävien kehittämishankkeiden kautta pyritään sivistystoimen toimialojen kehittämiseen talouden niukkuudesta huolimatta. Syksyllä 2010 tehdyn selvityksen perusteella sivistystoimessa on meneillään 35 hanketta, joista suurin osa jatkuu myös vuonna 2011. Ulkopuolista hankerahaa on siis saatu kaiken kaikkiaan reilut 480 000 euroa.

Tärkeimpiä talousarviovuoden toiminnan painopistealueita ovat kouluissa opetussuunnitelmatyö ja opetusteknologian kehittäminen sekä Niemisjärven koulun piha-alueen kunnostaminen. Lukiossa keskitytään alueelliseen yhteistyön ja tv-t-käytön kehittämiseen. Kansalaisopistossa painotetaan opettajien täydennyskoulutuksen kehittämistä OSAAVA-hankkeen kautta ja yhteistyön syventämiseen paikallisesti ja alueellisesti.

Vapaa-ajan puolella painottuvat kulttuurissa ikäihmisten sekä lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden kehittäminen sekä kulttuuriops-työ. Kirjastotoiminnassa keskitytään muun muassa verkkokirjastopalvelujen ja -tiedottamisen parantamiseen. Nuorisolakimuutos tulee voimaan 1.1.2011 alkaen ja tuo tullessaan veloitteen paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyöverkoston kehittämisestä sekä etsivän nuorisotyön vakiinnuttamisesta. Liikuntatoimissa panostetaan liikuntapaikkojen kunnossapitoon ja terveysliikunnan edistämiseen.

Ympäristölautakunta

Jyväskylän seudun maankäytön rakennemalli 20X0 tulee kuntaan hyväksyttäväksi vuoden 2011 alkupuolella. Jyväskylän seudun rakennemallin tavoitteena on laatia idearikas, taloudellinen, kestävä ja toteuttamiskelpoinen tulevaisuuskuva koko seudun yhdyskuntarakenteesta. Ehdotus rakennemalliksi valmistuu laaditun aikataulun mukaisesti vuoden 2010 aikana.

Yksityisteiden avustamista jatketaan aikaisempien päätösten ja määrärahojen mukaisesti myös vuoden 2011 aikana.

Jäteveden käyttötaksaa korotetaan 1.1.2011 alkaen yhteensä 30 senttiä kuutiolta.

Maankäytön suunnittelun painopiste on kirkonkylän osayleiskaavan laadinnassa ja aseman taajaman maankäytön suunnittelussa.

Ympäristötoimen tulosityksiköt järjestävät laadukkaita palveluita kunnan eri vastuualueille.

Investointien osalta ympäristöluvan mukaisen uuden jätevesipuhdistamon rakentamisen loppuunsaattaminen ja jätevesipuhdistamon siirtolinjojen rakentaminen ovat suurimpia hankkeita vuoden 2011 aikana.

2.3. Käyttötalous

Käyttötalousmenot ovat 38 140 000 euroa ja käyttötaloustulot 10 516 000 euroa, nettomenot 27 624 000 euroa.

Käyttömenot nousevat vuoden 2010 talousarvion tasosta 1 095 000 euroa ja käyttötulot nousevat 62 000 euroa, nettomenojen kasvu 1 033 000 euroa, 3,9 %.

Kunnallisten palvelujen nettokustannuksiksi asukasta kohden tulee 4 995 euroa

2.3.1 Yhteenvedo käyttötalouden talousarviosta (1000€)

	Tp 2008	Tp 2009	TA 2010	Tae 2011	Ta 10-Tae 11 muutos%
Tulot	10 885	10 661	10 454	10 516	0,6
Keskusvaalilautakunta	2	9	0	10	0,0
Tilintarkastus	1	0	0	0	0,0
Kunnanhallitus	3 868	3 563	3 606	3 841	6,5
Sosiaali- ja terveyslautakunta	2 631	2 629	2 529	2 112	-16,5
Sivistyslautakunta	368	466	354	607	71,5
Ympäristölautakunta	4 015	3 994	3 965	3 946	-0,5
Menot	35 455	36 559	37 045	38 140	3,0
Keskusvaalilautakunta	18	9	0	15	0,0
Tilintarkastus	17	18	22	22	0,0
Kunnanhallitus	5 752	5 513	5 689	5 954	4,7
Sosiaali- ja terveyslautakunta	19 013	20 497	20 276	20 636	1,8
Sivistyslautakunta	6 293	6 307	6 737	7 204	6,9
Ympäristölautakunta	4 362	4 215	4 321	4 309	-0,3
Netto	-24 570	-25 898	-26 591	-27 624	3,9
Keskusvaalilautakunta	-16	0	0	-5	0,0
Tilintarkastus	-16	-18	-22	-22	0,0
Kunnanhallitus	-1 884	-1 950	-2 083	-2 113	1,4
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-16 382	-17 868	-17 747	-18 524	4,4
Sivistyslautakunta	-5 925	-5 841	-6 383	-6 597	3,4
Ympäristölautakunta	-347	-221	-356	-363	2,0

2.4 Rahoitus

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 329 000 euroa enemmän ja verotuloja 270 000 euroa enemmän kuin vuonna 2010. Valtion päättämien veronkevennysten vaikutus vähentää kunnallisverotuottoa ja menetys korvataan lisäämällä valtionosuuksia. Vastaava kehitys kunnallisvero- ja valtionosuustuotoista koskee myös vuosia 2009-2010.

Vuoden 2010 alusta toteutettiin valtionosuusuudistus, jossa nykyiset sektorikohtaiset valtionosuudet keskitettiin pääosin valtiovarainministeriöön. Valtionosuusjärjestelmän perusrakenne säilyi uudistuksessa lähtökohtaisesti nykyisellään. Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaskohtainen valtionosuus muutetaan ikäluokan (5-15 v) asukasmäärään perustuvaksi.

Aikaisemmin rahoituksessa sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin on sisältynyt myös toimeentulotuen valtionosuus, mutta vuoden 2006 alusta se on merkittävä käyttötaloustuloksi, jolloin

tuloina kertyväksi summaksi on arvioitu vuodelle 2011 370 000 euroa. Toimeentulotuen valtionosuus on nykyisin toteumaperustainen, joten siksi kyseessä on arvio.

Yhteisöveron osalta kuntien jako-osuus on 31,99 % v.2011.

Valtionosuudet ja verotulot (1000 €):

	Tp 2007	Tp 2008	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011
Valtionosuudet	11 478	12 873	14 460	15 531	15 860
-yleinen	384	388	600		
-sosiaali- ja terveys	8576	9905	11135		
-sivistys	2518	2580	2725		
-veronmenetysten kompensaatio				532	
-peruspalvelujen valtionosuus (yhden putken valtionosuus)				15741	16 515
-opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet				-742	-655
Verotulot	11 656	13 104	12 955	12 540	12 810
-tulovero	9 828	11 387	11 426	10 733	11 000
-yhteisövero	1 213	1 060	851	960	960
-kiinteistövero	615	657	678	847	850
Yhteensä	23 134	25 977	27 415	28 071	28 670

Vuosikatteeksi on budjetoitu 1 111 000 euroa. Investointien nettomeno on 5 471 000 euroa. Lainanlyhennykset ovat 835 000 euroa ja lainanotoksi on merkitty 4 500 000 euroa.

Vuonna 2008 verotuloina toteutui 13 104 000 euroa. Kyseisen suuruinen verotulo saavutetaan ennusteen perusteella ensimmäisen kerran taantuman jälkeen vasta vuonna 2013.

Vuonna 2009 verotuloina toteutui 12 955 000 euroa. Verotuloksi vuodelle 2011 arvioidaan 12 810 000 euroa ja vuoden 2010 talousarviossa verotuloksi on arvioitu 12 540 000 euroa. Vuosien 2009 - 2011 negatiiviseen kokonaiskehitykseen vaikuttavat seuraavat tekijät: valtion veroalennuspäätösten vaikutus kunnallisverokertymään sekä yhteisöverotuottojen lasku ja verotettavien ansiotulojen lasku. Veroalennusten vaikutus korvataan kunnille valtionosuuksina. Yhteisöveron osalta kuntien jako-osuus pysyy ennallaan eli 31,99 %:ssa. Kiinteistöverojen korotus vuodelle 2010 parantaa hieman verotulokertymää.

2.5 Henkilöstö

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt valtuustokauden kattavan henkilöstöstrategian, johon on linjattu henkilöstötyön keskeiset päälinjat valtuuston toimintakaudelle. Henkilöstöstrategia tarkistetaan 2011 kesään mennessä. Laatimistyön ohjausryhmänä tulee toimimaan YT-toimikunta.

Kunnan henkilöstöstä KVTES:n piiriin kuuluvilla on tehty vuosina 2004 - 2007 aikana työn suorituksen arviointi, jonka pohjalta KVTES:n piirissä on siirrytty henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraisen osan jakamiseen sekä arvioinnin pohjalta suoritettaviin työsuorituksen kehittämiskeskusteluihin. Teknisen sopimuksen piiriin kuuluvilla on oma työn tuloksellisuuteen perustuva palkkausjärjestelmänsä ja samoin lääkärisopimuksessa ja tuntityöntekijöiden sopimuksessa omansa.

Opettajien palkkauksen piirissä työn vaativuuden arviointi (TVA) otettiin ensi kerran käyttöön syksyllä 2007. Muissa sopimuksissa TVA on ollut käytössä jo pidempään ja osaltaan vaikuttanut palkkauksen tason määrittelyyn.

Vuoden 2011 kuluessa edellä kuvattu palkkausjärjestelmä arvioidaan kokonaisuudessaan. Käytännössä arvioidaan, kuinka se on toteutunut, onko sillä saavutettu uudistuksille asetetut tavoitteet ja miten TVA-prosessia ja henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraisen osuuden arviointia tulisi kehittää. Tähän työhön asetetaan seurantaryhmä ja seurantaryhmän on esitettävä raporttinsa kehittämisideoineen vuoden 2011 kuluessa.

Kunnan hallintosääntö uusittiin vuonna 2008. Vuoden 2011 kuluessa on hallintosääntöä tarkistettava muun muassa terveystoimen yhteistoiminta-alueen tuomien muutosten vuoksi. Hallintosäännön linjaukset henkilöstöön liittyen muodostavat kunnan henkilöstöpolitiikan perustan yhdessä henkilöstöstrategian kanssa tulevina vuosina linkittyen henkilöstöä koskevaan yleiseen lainsäädäntöön.

Henkilöstön määrässä ja rakenteessa talousarvion suunnittelukaudella tapahtuvat muutokset pyritään pitämään vähäisinä. Suurimman muutoksen aiheuttaa seutukunnallinen yhteistyö terveystoimessa. Terveystoimen henkilöstö siirtyy Jyväskylän kaupungin palvelukseen. Samoin muutoksia aiheuttavat oman palvelurakenteen uudistukset. Henkilöstön kokonaismäärä on taloussuunnitelmakaudella Hankasalmen saatava kääntymään laskuun.

Suunnittelukauden kuluessa tullaan ne nykyiset virkasuhteet, joissa työntekijän tehtäviin ei kuulu julkisen vallan käyttöä, muuttamaan työsuhteiksi. Muutoksia on tehty vuosittain henkilömuutosten yhteydessä.

2.6 Investoinnit

Investointisuunnitelma pohjaa suurelta osin vuoden 2010 taloussuunnitelmaan. Mittavin investointikohde on vuosille 2010-2011 ajoitettu jätevedenpuhdistamohanke ja sen siirtolinjat, jonka aikataulun ratkaisee rahoituksen järjestäminen.

Valmistelun kuluessa on ilmennyt, että mikäli hanke voidaan toteuttaa vuosien 2010-2011 kuluessa, sille voisi olla saatavissa työllisyysperusteista tukea takautuvasti.

Muut talonrakennuskohteet ovat turvallisuuteen ja toiminnallisuuteen liittyviä parannuksia. Tärkeimpinä niistä on Metsätähden ilmastointi ja sprinklaus, joka on jatkoa vanhainkodin ja terveyskeskuksen sprinklauksille. Aseman ja Kuuhankaveden koulujen piha-alueiden kunnostukset saatetaan loppuun. Vuodelle 2011 on suunniteltu Niemisjärven koulun pihan kunnostaminen.

Irtaimien omaisuuden hankintaan on kohdennettu määrärahoja edellisvuotta enemmän. Hankinnat ovat lähinnä atk- ja kalustohankintoja sekä Hankasalmen historian 2. osan valmistamiseen liittyvä määrärahavaraus sekä määrärahavaraus kunnan markkinointiin ja mainostaulujen uusimiseen. Hoiva-alalla jatketaan sänkykaluston uusimista, kouluille hankitaan interaktiivisia tauluja ja lukiossa jatketaan tietokoneiden käytön tehostamista.

Liikenneväylien kohdalla viedään eteenpäin aiempien suunnitelmien mukaisesti niin kaavateiden päällystyksiä pienessä mittakaavassa kuin valaistuksien rakentamista ja parannuksia. Suurin osa valaistushankkeista ja uudet puistohankkeet on kuitenkin lykätty investointikauden loppuvuosille. Puistojen ja leikkipaikkojen kunnostamiseen kohdennetaan vähäisiä resursseja. Kunnalla on hoidettuja puistoalueita niin paljon, että uusien suurempien puistoalueiden luominen edellyttää tarkkaa harkintaa. Joidenkin puistoalueiden hoidosta joudutaan jopa luopumaan.

Investoinnit vuodelle 2011 ovat nettona noin 5,5 milj.euroa. Koko suunnitelmakaudelle investoinnit nettona ovat 7,4 milj. euroa.

3 KÄYTTÖTALOUS JA TOIMINTA

3.1 Keskusvaalilautakunta

Tehtävä: Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Vaalien valmistelutoimenpiteet
- Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Kunnallisvaaleissa lisäksi ehdokashakemusten vastaanotto ja tarkastaminen, ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen, ennakkoäänten laskenta ja kaikkien äänten tarkastuslaskenta, tiedottaminen ja vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Äänestysaluejako ja vaalilautakuntien määrä säilyy ennallaan
(Asema, Kirkonkylä, Niemisjärvi)
- Eduskuntavaalit 2011, presidentinvaali ja kunnallisvaalit 2012

Keskusvaalilautakunta	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	9	0	10	5	0
Myyntitulot	1		2	5	
Maksutulot					
Tuet ja avustukset	8		8		
Muut toimintatulot					
Toimintamenot	9	0	15	40	0
Henkilöstömenot	7	0	9	28	0
<i>Palkat</i>	6		8	24	
<i>Henkilösivukulut</i>	1		1	4	
Asiakaspalvelujen ostot					
Muiden palvelujen ostot	1		2	4	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1		4	8	
Avustukset					
Muut toimintamenot					
Toimintakate	0	0	-5	-35	0
Poistot			0	0	0

3.2 Tarkastuslautakunta

Tehtävä: Kunnan talouden tarkastus kuntalain 71 §:n mukaisesti.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Hallinnolle ja taloudenpidolle valtuuston asettamientoiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

- Kunnan toimintojen ja painotusten tarkoituksenmukaisuuden arviointi
- Valtuuston käsittelyyn tulevien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Hallintokuntien toimintojen jatkuvaa arviointia erillisen työsuunnitelman mukaan
- Kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arviointi
- Tarkastuslautakunta laajentaa tehtävänsä huolehtimalla kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen ja arvioinnin yhteensovittamisesta kuntalain muutosten edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunta	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	0	0	0		0
Myyntitulot					
Maksutulot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot					
Toimintamenot	18	22	22	22	22
Henkilöstömenot	7	6	7	6	7
<i>Palkat</i>	6	6	6	6	6
<i>Henkilösivukulut</i>	1		1		1
Asiakaspalvelujen ostot					
Muiden palvelujen ostot	11	16	15	16	16
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Muut toimintamenot					
Toimintakate	-18	-22	-22	-22	-23
Poistot			0	0	0

3.3 Kunnanhallitus

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Omistajapolitiikan määrittely	Kiinteistöjen vähentäminen vastaamaan tarvetta	Asuinkiinteistöjen käyttöasteen nostaminen vähintään 3 %

Kunnanhallitus	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	3563	3606	3841	3665	3642
Myyntitulot	2860	2952	3243	3107	3088
Maksutulot	328	320	230	215	200
Tuet ja avustukset	326	334	366	343	354

Muut toimintatulot	49	0	2		
Toimintamenot	5513	5689	5954	5938	5999
Henkilöstömenot	3791	3953	4268	4300	4342
<i>Palkat</i>	<i>2863</i>	<i>3058</i>	<i>3247</i>	<i>3284</i>	<i>3330</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>928</i>	<i>895</i>	<i>1021</i>	<i>1016</i>	<i>1012</i>
Asiakaspalvelujen ostot	96	75	44	41	41
Muiden palvelujen ostot	967	1025	1016	1004	1015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	72	60	58	58	59
Avustukset	465	421	412	385	388
Muut toimintamenot	122	155	156	150	154
Toimintakate	-1950	-2083	-2113	-2273	-2357
Poistot			36	36	36

3.3.1 Luottamushenkilöhallinto

Strateginen tavoite	Keino	Mittarit
Viestinnän ja avoimuuden lisääminen päätöksenteossa	Luottamushenkilöiden intran luominen ja sähköpostilistojen hyödyntäminen. Sosiaalisen median hyödyntäminen (facebook, twitter).	facebook –sivujen päivitykset ja käyttäjämäärä www-sivujen käyntimäärät intran luominen ja sen jälkeen sen kohdalla sekä päivitykset että käynnit

Tehtävä: Kunnan johtaminen, edunvalvonta ja kuljetuspalveluiden järjestäminen

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemien palvelujen tuottaminen
- Kunnanjohtajan tehtävät
- Kuntaorganisaation toiminnan kehittäminen ja strategiatyö
- Kunnan edustaminen, edunvalvonta ja suhdetoiminta
- Järjestöjen tukeminen, opiskelijastipendit ja strategisesti tärkeiden tapahtumien tukeminen, joukkoliikenteen tukeminen
- Kuljetuspalveluiden järjestäminen kustannustehokkaasti
- Vesihuoltoavustukset
- Metsän myynnistä ja hoidosta vastaaminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Kuntastrategian seuranta ja sen mukaisten toimenpiteiden ja tavoitteiden eteenpäin vienti
- Kunta- ja palvelurakenneuudistuksen toimenpiteiden jatkaminen
- Hyvinvointistrategian toimeenpano ja seuranta

- Haja-asutusalueiden vesihuoltohankkeiden edistäminen varattujen määrärahojen puitteissa
- Luottamushenkilötoiminnan tukeminen ja kehittäminen sekä kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien kehittäminen
- Osallistuminen seudulliseen kuntayhteistyöhön ja seudullisten yhteistyöhankkeiden eteenpäin vienti

Avustukset	Ta 2009	Ta 2010	Tae 2011
Veteraanien kuntoutus	13 000	13 000	13 000
4H-yhdistyksen yleisavustus	12 500	12 500	12 500
4H, toimistohuoneen vuokra			1 000
Stipendit tutkinnon suorittaneille hankasalmelaisille nuorille	35 000	30 000	29 000
9-luokkalaisten tukityöllistäminen 4H:lle		3 000	3 000
Seurantalojen ylläpitoavustukset	3 500	3 500	3 500
Haja-asutusalueiden vesihuolto	40 000	70 000	70 000
Joukkoliikenteen tukeminen	66 000	65 000	67 200
Strategisten tapahtumien tuki	25 000	25 000	25 000
Tuikku ry:lle avustus (viiipaletalo)			8 000

Toiminnalliset tavoitteet

Johtamisjärjestelmän ja riskien hallinnan luominen	Riskitasojen määrittely eri vastuualueille Valmistelun laatukriteerien luominen
Hyvinvointistrategian viimeistely	Strategian toimeenpano

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	1	1,5	2,8	2,8	2,8
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	1	1,5	2,8	2,8	2,8

3.3.2 Elinkeinopalvelut

Tehtävä: Luoda edellytyksiä yrittämisen ja asumisen kuntana kehittämiseen.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Yritystoiminnantoiminta edellytysten parantaminen (tonttipolitiikka, rahoitusvaihtoehdot)
- Uuden yritystoiminnan rekrytointi
- Hyvän yhteistyön vahvistaminen yrityksiin ja eri sidosryhmiin

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Yksi uusi yritys tai olevan yrityksen laajennus ystien yrityspuutkeen
- Elinkeino- ja työllisyysstrategian seuranta
- Yritysvaikutusten arviointi (YRVA) jatkuu kunnan päätöksenteossa
- Pienmäen asuinalueen saattaminen myyntikuntoon sekä markkinointi yhdessä ympäristötoimen kanssa
- Teollisuusmaan hankinta tarkoituksenmukaisista kohteista
- Matkailun kokonaissuunnitelmaan liittyvien toimenpiteiden edistäminen ja matkailun laatuhanke

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2011	Ts 2012
Yrittämisen edellytysten parantaminen	Yritysten määrän nettomuutos	+10	+10	+10	+10	+10
Asukaspuhjan kasvattaminen	Väestömäärän muutos	-11	+20	+20	+20	+20

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Luottamushenkilöhallinto					
Tulot	0	110	213	109	109
Menot	601	661	678	690	712
Netto	-601	-551	-465	-581	-603
Elinkeinopalvelut					
Tulot		0	0	0	0
Menot		109	109	113	116
Netto	0	-109	-109	-113	-116
Konsernin kiinteistöhallinto					
Tulot			45	46	48
Menot			95	97	101
Netto	0	0	-50	-51	-53

Matkailun yritysverkoston laadun ja tuottav. kehitysprojekti					
Tulot			22	0	0
Menot			24	0	0
Netto	0	0	-2	0	0
Luottamushenkilöhallinto yhteensä					
Tulot	0	110	280	155	157
Menot	601	770	906	900	929
Netto	-601	-660	-626	-745	-772

3.3.3 Hallintopalvelut

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Tietojärjestelmien hyödyntäminen palvelutuotannossa	Tietoturvan ja tietojärjestelmien kehittäminen. Kunnan ja yhteistyökumppaneiden tietojärjestelmien yhteensopivuus.	sähköiset lomakkeet ja sähköiset palvelut/vuosi
Työntekijöiden työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen	Pelissäntöjen määrittäminen, työtyytyväisyyskyselyt, kehityskeskustelut (koko kunnan henkilöstö)	koulutukseen osallistuneiden määrä pv/työntekijä, euroa/työntekijä sairauspoissaolot pv/työntekijä (koko kunnan henkilöstö)

Tehtävä: Yleishallinto-, henkilöstöhallinto-, talous- ja atk-palveluiden tuottaminen

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- kunnanvaltuuston – ja hallituksen kokousten valmistelu ja päätösten täytäntöönpano
- talous- ja palkkahallinnosta vastaaminen
- rahoituksen suunnittelu ja seuranta
- päätöksentekoa, suunnittelua ja palvelutuotantoa tukevan taloudellisen informaation tuottaminen, kokoaminen ja raportointi
- virka- ja työsuhteasioiden hoito, henkilöstön ja työyhteisöjen kehittäminen
- kunnan tieto- ja viestintäjärjestelmien toimivuudesta ja kehittämisestä vastaaminen
- keskusarkiston ylläpito

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- talous- ja palkkahallinnon järjestelmien uusiminen
- sähköisen asioinnin kehittäminen
- sisäisen ja ulkoisen viestinnän parantaminen (intranet/extranet, nettisivut)
- työhyvinvointi ja työssäjaksaminen huomioimalla ikääntyminen
- lähiesimiesten kouluttaminen
- sisäisen valvonnan edelleen kehittäminen
- tietoturvallisuuden lisääminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tehokas palvelutuotanto	nettomenot % kunnan kokonaismenoista	2,97	3,6	3,6	3,5	3,4
Moitteeton yleishallinto	Kunnanvaltuuston ja -hallituksen ja sen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä tehdyt valitukset	2	1	0	0	0
	Aiheelliseksi osoittautuneiden valitusten määrä	0	0	0	0	0
Tietojärjestelmien kehittäminen kustannustehokkaasti	atk-kustannukset /työntekijä/vuosi					

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	11,4	10,9	11,9		
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	11,4	10,9	11,9		

Hallintopalveluiden kustannuksiin sisältyvät työsuojelupäällikön (16 %) ja pääluottamusmiehen (60 %) palkkakulut

Hallintopalvelut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Talouspalvelut					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	207	247	250	258	265
<i>Netto</i>	<i>-207</i>	<i>-247</i>	<i>-250</i>	<i>-258</i>	<i>-265</i>
Atk-palvelut					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	172	190	227	233	240

<i>Netto</i>	-172	-190	-227	-233	-240
Yleinen edunvalvonta ja kuluttajaneuvonta					
Tulot	47	0	0	0	0
Menot	4	0		0	0
<i>Netto</i>	43	0	0	0	0
Kunnallisverotus					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	119	123	123	126	129
<i>Netto</i>	-119	-123	-123	-126	-129
Yleishallinto					
Tulot	30	18	23	24	24
Menot	238	262	268	266	274
<i>Netto</i>	-208	-244	-245	-242	-250
Henkilöstöhallinto					
Tulot	82	50	50	51	53
Menot	189	176	186	192	198
<i>Netto</i>	-107	-126	-136	-141	-145
Hallintopalvelut yhteensä					
Tulot	159	68	73	75	77
Menot	929	998	1 054	1 075	1 106
<i>Netto</i>	-770	-930	-981	-1 000	-1 029

Taloushallinnon järjestelmät uusitaan vuoden 2011 alussa ja samalla tilikartta muuttuu. Hallintopalveluiden kohdalla tulosityksiköt talous- ja yleishallinto yhdistetään, kunnallisverotus siirretään luottamushenkilöhallintoon.

3.3.4 Maaseutu- ja työllistämispalvelut

Strateginen tavoite	Keinot
Elinvoimainen maaseutu ja aktiiviset yritykset	Koulutus- ja neuvontatilaisuuksien järjestäminen yritysten sukupolvenvaihdoksista. Yritysten liiketoimintaosaamisen ja johtamisen kehittäminen koulutustilaisuuksia järjestämällä. Yhteistyöverkoston vahvistaminen uusyrityshankintaan ja investointien käynnistämiseen
Työttömyyden; erityisesti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen	Työllisyyden hoidossa jatketaan yhteystapaamisia, 500 päiväisten työllistämistyöryhmä, nuorisotyöttömyyden työryhmä sekä yhteistyöryhmä

	työllisyydenhoidon organisoimiseksi. Tukityöllistäminen kuntaorganisaatioon ja yrityksiin. Lomitushallinnossa työhyvinvoinnin kehittäminen ja tuetun lomituksen markkinointi.
--	--

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Yritystoiminnan toimintaedellytystenvahvistaminen
- Uuden yritystoiminnan rekrytointi.
- Nuroiso- ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen.
- Maatilayritysten toimintaedellytysten vahvistaminen investointeja sekä sukupolvenvaihdoksia edistään.
- EU- ja kansallisten tukien haku, käsittely, päätökset ja seuranta.
- Lomitushallinnosta vastaaminen viiden kunnan alueella.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Työllisyyttä edistävien toimenpiteiden jatkaminen. Hankasalmen työttömyysaste alle Jyväseudun ja maakunnan keskiarvon. Painopistealueena (alle 25 v) ja pitkäaikaistyöttömät (yli 500 pv).
- Tukihallinnon joustava ja ajantasainen toteutus.
- Aktiivinen tiedotus yrittäjille.
- Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö
- Maatilatalouden sukupolvenvaihdosten ja uusien yritysinvestointien edistäminen.
- Lomittajien ja hallinnon koulutus
- Maksullisten lomitusten markkinointi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Maatilayritysten määrä vähenee hitaammin, kuin K-Suomessa keskimäärin	Toteutuneet sukupolven vaihdokset	+10	+8	+6	+6	+5
Lomituspäivien kokonaismäärän kehitys	Lomituspäivien määrä	17277	16500	15500	15000	15000
Työ hyvinvoinnin lisääminen (lomitus)	Sairauspoissaolo-jen määrä htv	8	6	6	6	5
Tuetun maksullisen lomituksen käyttö	lomituspäivien määrä	1261	1300	1400	1500	1600
Työttömyysaste alle Jyväseudun ja maakunnan keskiarvon	Työttömyys % Hankasalmi/JKLseutu					

	Työttömyys % Hankasalmi/K-S					
--	--------------------------------	--	--	--	--	--

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	83,6	66,6	65,6	63,6	63,6
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	83,6	66,6	65,6	63,6	63,6

Maaseutupalveluilla tarvitsee atk-tallennusapua noin 3 viikkoa/vuosi.

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Elinkeinopalvelut					
Tulot	10	0	0	0	0
Menot	252	0	0	0	0
<i>Netto</i>	<i>-242</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Maaseutupalvelut					
Tulot	1	0	0	0	0
Menot	94	160	167	172	176
<i>Netto</i>	<i>-93</i>	<i>-160</i>	<i>-167</i>	<i>-172</i>	<i>-176</i>
Lomituspalvelut					
Tulot	3 111	3 105	3 168	3 108	3 070
Menot	3 037	3 103	3 166	3 113	3 088
<i>Netto</i>	<i>74</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-5</i>	<i>-18</i>
Kunnallinen työllistäminen					
Tulot	209	195	195	201	206
Menot	526	530	536	552	568
<i>Netto</i>	<i>-317</i>	<i>-335</i>	<i>-341</i>	<i>-351</i>	<i>-362</i>
Tukityöllistäminen yrityksiin					
Tulot	72	127	123	126	130
Menot	73	127	123	126	130
<i>Netto</i>	<i>-1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Maaseutu- ja työllistämispalvelut yhteensä					
Tulot	3 403	3 427	3 486	3 435	3 406
Menot	3 982	3 920	3 992	3 963	3 962
<i>Netto</i>	-579	-493	-506	-528	-556

3.4 Sosiaali- ja terveyslautakunta

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	2629	2529	2112	2160	2210
Myyntitulot	354	254	30	31	32
Maksutulot	1773	1870	1633	1668	1704
Tuet ja avustukset	417	343	380	391	403
Muut toimintatulot	85	62	69	70	71
Toimintamenot	20497	20276	20636	21237	21842
Henkilöstömenot	8033	8194	6409	6598	6775
<i>Palkat</i>	<i>6011</i>	<i>6131</i>	<i>4669</i>	<i>4798</i>	<i>4929</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>2022</i>	<i>2063</i>	<i>1740</i>	<i>1800</i>	<i>1846</i>
Asiakaspalvelujen ostot	7595	7134	9916	10202	10506
Muiden palvelujen ostot	1855	1838	1572	1618	1661
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	638	653	417	428	438
Avustukset	1787	1836	1876	1932	1989
Muut toimintamenot	589	621	446	459	473
Toimintakate	-17868	-17747	-18524	-19077	-19632
Poistot			43	43	43

3.4.1 Sosiaalipalvelut

Strateginen tavoite:	Mittarit:	
Ehkäisevien sekä varhaisen vaiheen palvelujen, toimintojen ja työotteen vahvistaminen korjaavien palvelujen käytön vähentämiseksi	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17 – vuotiaiden määrä vähenee (% kunnan 0-17 – vuotiaista, lastensuojelullisten avohuollon tukitoimien piirissä 0-17 –vuotiaita vuoden aikana, % kunnan 0-17 –vuotiaista)	Toimeentulotukea saavien henkilöiden ja pitkäaikaistyöttömien määrä laskee (ttt:a saaneet henkilöt vuoden aikana/% asukkaista, pitkäaikaistyöttömiä % työttömistä)

Tehtävä: Sosiaalihuoltolain sekä muiden sosiaalihuollon erityislakien (lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki, kehitysvammalaki, päihdehuoltolaki, toimeentulotukilaki, perhehoitajalaki, omaishoidontukilaki) mukaisten palvelujen järjestäminen kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Kehitysvamma palveluilla autetaan asiakkaita, joiden toimintakyky on häiriintynyt synnynnäisesti tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi
- Lastensuojelulla turvataan lapsen oikeus turvalliseen ja virkeitä antavaan kasvu ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen ja vaikutetaan kasvuolosuhteisiin sekä tuetaan vanhempia heidän kasvatustehtävässään ja toteutetaan yksilö- ja perhekohtaista lastensuojelua
- Vammaispalveluilla edistetään vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistään ja poistetaan vammaisuuden aiheuttamia haittoja omaisten ja eri yhteistyötahojen kanssa
- Myöntämällä toimeentulotukea sekä toteuttamalla aikuissosiaalityötä ja palveluohjauksellista työtä tuetaan, ohjataan ja neuvotaan asiakkaita omatoimisuuteen ja itsenäiseen selviytymiseen, mikäli asiakkaan omat voimavarat tai tulot eivät riitä
- Myöntämällä omaishoidontukea sekä järjestämällä perhehoitoa ja asumispalveluja mahdollistetaan vanhusten ja vammaisten henkilöiden tarpeenmukainen hoito osana tarkoituksenmukaista palvelu- ja hoitoketjua

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Asiakkaan tarpeista lähtevän palveluketjuajattelun ja toimintatapojen kehittäminen lasten palveluista aikuisten palveluihin sekä avo- ja laitospalveluiden välillä
- Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja lähikuntien välillä huomioiden kunta- ja palvelurakennemuutoksen tuomat vaatimukset ja seudulliset mahdollisuudet
- Henkilökunnan vakiinnuttaminen, ammattitaidon ylläpitäminen ja työssä jaksamisen tukeminen.
- Työskentelyn ja toimintatapojen kehittäminen ja suuntaaminen entistä enemmän ehkäisevään työhön ja varhaiseen tukemiseen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Asiakasnäkökulma Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskysely sosiaalipalvelujen asiakkaille tyytyväisyys %	> ei tehty	> 80	> 80	> 80	> 80

Prosessinäkökulma Taloudellisuus/ tuottavuus €/suorite	Sosiaalipalvelujen netto- kulut/asukas (3 701 600 €/5530)	613	662	669	689	710
	Toimeentulotuki, netto- €/asukas (505 000 €/5530)	94	121	91	94	97
Vaikuttavuusnäkökulma Kohdentuvuus/resurssien suuntaaminen tarpeiden mukaisesti	Sosiaalipalvelujen asiakkaiden osuus kunnan väestöstä, %	21	20	20	20	20
	Toimeentulotukea saaneet henkilöt, % asukkaista (485/5530)	9,9	9,7	8,8	8,8	8,8
Henkilöstönäkökulma Henkilöstön hyvinvointi ja ammatillinen osaaminen	Työyhteisökiekko, ka. välillä 1-5					
	Sosiaalitoimisto		4-5	4-5	4-5	4-5
	Toimintakeskus	ei tehty	4-5	4-5	4-5	4-5
	Koulutuspv/työntekijä, ka	3-5 ka. 3,5	3-10	3-10	3-10	3-10

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla (henkilötyövuosina)	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	10	10	11	11	11
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset	1	1	1	1	1
Oppisopimus					
Yhteensä	11	11	12	12	12

Sosiaalipalvelut yht.	Tp2009	Ta2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Hallinto ja toimisto					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	191	197	208	214	221
<i>Netto</i>	<i>-191</i>	<i>-197</i>	<i>-208</i>	<i>-214</i>	<i>-221</i>
Sosiaalityö					
Tulot	5	4	7	7	7
Menot	682	602	923	951	980
<i>Netto</i>	<i>-677</i>	<i>-598</i>	<i>-916</i>	<i>-944</i>	<i>-973</i>
Vammaispalvelut					
Tulot	16	23	23	23	24

Menot	587	593	620	638	657
<i>Netto</i>	-571	-570	-597	-615	-633
Toimeentuloturva					
Tulot	417	333	438	450	462
Menot	940	995	905	932	960
<i>Netto</i>	-523	-662	-467	-482	-498
Asuntola-toimintakeskus					
Tulot	50	55	58	60	61
Menot	325	363	371	380	391
<i>Netto</i>	-275	-308	-313	-320	-330
Kuntouttava työtoiminta					
Tulot	9	10	10	10	11
Menot	40	43	42	43	44
<i>Netto</i>	-31	-33	-32	-33	-33
Avopalvelut					
Tulot	231	234	230	236	244
Menot	1 352	1 495	1 399	1 440	1 484
<i>Netto</i>	-1 121	-1 261	-1 169	-1 204	-1 240
Sosiaalipalvelut yhteensä					
Tulot	728	659	766	786	809
Menot	4 117	4 288	4 468	4 598	4 737
<i>Netto</i>	-3 389	-3 629	-3 702	-3 812	-3 928

3.4.2 Kotihoito ja vanhustyö

Strateginen tavoite:	mittari
Laitosvaltainen palvelurakenne korvataan avo- ja asumispalveluilla. Ikäihmisten kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa asuminen varmistetaan hyvin suunnitellulla ja joustavalla palvelurakenteella hyväksytyn vanhuspalvelustrategian mukaisesti.	1. Laitoshoidossa hoidetaan korkeintaan 3 % kunnan yli 75 –vuotiaista 2. Kunnan yli 75 –vuotiaista 90 % asuu omassa kodissaan (oma koti, palveluasunnot) 3. Kotiin annettavien palvelujen (kotihoito) piirissä on 25 % kunnan yli 75 -vuotiaista

Tehtävä: Hoito ja huolenpitopalvelujen tuottaminen läpi koko palveluketjun.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Kotihoito edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia ammattitaitoisilla ja kokonaisvaltaisilla hoito- ja huolenpitopalveluilla yhteistyössä omaisten ja muiden tahojen kanssa ja tukee asukkaiden omatoimisuutta
- Palveluasumisen toiminta-ajatuksena on antaa hoitoa ja huolenpitoa kodinomaisissa olosuhteissa vanhuksille, jotka eivät enää selviydy tukitoimienkaan avulla omassa kodissaan

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Vanhusten palvelurakenteen muuttaminen avohoidon suuntaan vahvistamalla kotihoitoa ja palveluasumista sekä toteuttamalla muita vanhuspalvelujen strategian linjauksia, tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia
- Hoidon oikea kohdentaminen ja palveluprosessien sujuvuuden mahdollistaminen ja varmistaminen. (kotiutushoitaja, hoivakoti, päiväkeskus)
- Kotihoidon ennaltaehkäisevien kotikäyntien ja terveystarkastusten toteuttaminen kalenterivuonna 80v täyttävien luona sekä osallistuminen ”Riskiseula iäkkäiden toimintakyvyn tueksi” –projektiin.
- Dementiahoidon keskittäminen Päivärantaan ja sisällöllinen kehittäminen mm muistiketjua vahvistamalla ja kehittämällä (muistikoordinaattori).
- Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja lähikuntien välillä huomioiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksen tuomat vaatimukset ja seudulliset mahdollisuudet

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Asiakasnäkökulma Palvelutarpeen arviointiin pääsy alle 7 vrk:ssa	arviointiin pääsy % /	100	100	100	100	100

Prosessinäkökulma Taloudellisuus/Tuottavuus €/suorite	Kotihoito br/asukas (1 463 900 € /5530)	251	245	265	273	281
	br/kotihoidon käynti (1 463 900 € /59657)	23	23	25	26	27
	Vanhainkoti br/asukas (5524)	257	-	-	-	-
	br/hoitopv (10274)	138	-	-	-	-
	Palveluasuminen ymp.vrk: br/asukas (1 366 600 €/5530)	-	239	247	254	262
	br/hoitopäivä (1 366 600 €/12400)	-	115	110	113	116
Vaikuttavuusnäkökulma Kohdentuvuus vanhuspalvelujen piirissä %	Kotihoidon asiakkaiden Rava 1,5-2,49, % asiakkaista (tavoite)	63	80	80	80	80
Henkilöstönäkökulma Hyvinvointi ja ammatillinen osaaminen	Työyhteisökiekko, ka välillä 1-5					
	koho	ei	>4	>4	>4	>4
	vko	ei	-	-	-	-
	pal.as.	-	>3,5	>3,5	>3,5	>3,5

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla (henkilötyövuosina)	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	52,5	57	59	61	63
Sijaiset	27	19	20	20	20
Työllistetyt	3	3	3	3	3
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus	2	1	-		-
Yhteensä	84	79	81	83	85

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Hoito- ja huolenpitopalvelut					
Tulot	158	153	161	165	170

Menot	1 114	1 130	1 241	1 278	1316
<i>Netto</i>	-956	-977	-1 080	-1 113	-1 146
Tukipalvelut					
Tulot	205	181	170	175	181
Menot	275	267	260	268	277
<i>Netto</i>	-70	-86	-90	-93	-96
Päivätoimintakeskus (Metsätähti)					
Tulot	18	15	17	17	18
Menot	132	130	136	139	144
<i>Netto</i>	-114	-115	-119	-122	-126
Palveluasunnot (Metsätähti)					
Tulot	2	0	0	0	0
Menot	249	194	194	200	207
<i>Netto</i>	-247	-194	-194	-200	-207
Palvelukeskus Päiväranta v 2010 alkaen (aik. Vanhainkoti)					
Tulot	264	289	311	320	330
Menot	1 400	1 401	1 468	1 511	1 556
<i>Netto</i>	-1 136	-1 112	-1 157	-1 191	-1 226
Vanhustyö ja kotihoito yhteensä					
Tulot	647	638	659	677	699
Menot	3 170	3 122	3 299	3 396	3 500
<i>Netto</i>	-2 523	-2 484	-2 640	-2 719	-2 801

3.4.3 Päivähoito

Strateginen tavoite	Mittarit
Riittävien, laadukkaiden sekä taloudellisten päivähoitopalvelujen tarjoaminen perheille. Varhaiskasvatus päivähoitossa toteutuu kasvatuskumppanuudessa ammattitaitoisen henkilöstön ja vanhempien kesken.	1. Päivähoitopaikat on mitoitettu 50 %:lle kunnan 0-6 –vuotiaista lapsista 2. Päivähoitopalvelut toteutetaan kustannustehokkaasti (br-€/asukas) 3. Käydyt kasvatuskumppanuuskeskustelut/lapsi/vuosi

Tehtävä: Päivähoidon tehtävänä on järjestää lasten varhaiskasvatuspalvelut ennen oppivelvollisuuden alkamista ja esiopetuksen järjestäminen niille lapsille, jotka tarvitsevat päivähoitopalveluja esiopetuksen lisäksi

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Päivähoitoa järjestetään eri elämäntilanteissa olevien perheiden lapsille lasten kasvun, kehityksen ja oppimaan oppimisen tukemiseksi kasvatuskumppanuudessa vanhempien kanssa.
- Järjestämispaikkoina ovat päiväkodit, ryhmäperhepäivähoitokoti ja perhepäivähoito. Päivähoitopalvelun vaihtoehtona kunta maksaa lakisääteistä kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Asiakaslähtöisen toimintatavan toteuttaminen (kasvatuskumppanuus)
- Varhaiskasvatussuunnitelmien päivittäminen
- Huomion kiinnittäminen henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin (työnohjaus)
- Ammatilliset täydennyskoulutuspäivät (erityispäivähoito, huolen puheeksi otto, työssä jaksaminen)

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Asiakasnäkökulma	Asiakaskysely palvelujen käyttäjille joka toinen vuosi	-	>85	> 85	> 85	> 85
Prosessinäkökulma Taloudellisuus/ Tuottavuus €/suorite	Kunnallisen päivähoidon nettokustannukset/hoidossa olevat lapset 31.12. (1 423 400 €/170 lasta)/kk	546	650	698	715	736
	Kunnallisen päivähoidon bruttokustannukset/hoitopaikat/ kk (1 640 400 €/150 hoitopaikkaa)/kk	736	805	911	938	966
	Päivähoitopalvelut, br-€/asukas (1 990 400 €/5530)	340	351	360	370	381
Vaikuttavuusnäkökulma Laadukkaan päivähoidon järjestäminen kumppanuudessa vanhempien kanssa	Lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma käytössä % Hoidossa olevat lapset 31.12./% 0-6 –	97	95	95	95	95

	vuotiaista	52	50	50	50	50
Henkilöstönäkökulma						
Henkilöstön hyvinvointi ja ammatillinen osaaminen	Työyhteisökiekko, ka. välillä 1-5	3,88	>4	>4	>4	>4
	Koulutuspäivät/v.	5	3-10	3-10	3 -10	3-10

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla (henkilötyövuosina)	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	36	34	34	34	34
Sijaiset	-	-	-	-	-
Työllistetyt	-	1	1	1	1
Muut määräaikaiset	-	8	8	8	8
Oppisopimus	-	-	-	-	-
Yhteensä	36	43	43	43	43

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Sillankorva					
Tulot	47	50	55	57	59
Menot	491	516	578	596	614
<i>Netto</i>	<i>-444</i>	<i>-466</i>	<i>-523</i>	<i>-539</i>	<i>-555</i>
Metsätähti					
Tulot	20	29	30	31	32
Menot	239	265	303	312	322
<i>Netto</i>	<i>-219</i>	<i>-236</i>	<i>-273</i>	<i>-281</i>	<i>-290</i>
Perhepäivähoito					
Tulot	95	96	90	93	96
Menot	605	654	598	617	635
<i>Netto</i>	<i>-510</i>	<i>-558</i>	<i>-508</i>	<i>-524</i>	<i>-539</i>
Ryhmäperhepäivähoito					
Tulot	24	25	25	26	27
Menot	134	139	144	148	153
<i>Netto</i>	<i>-110</i>	<i>-114</i>	<i>-119</i>	<i>-122</i>	<i>-126</i>
Lasten kotihoidontuki					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	373	330	350	361	371

<i>Netto</i>	-373	-330	-350	-361	-371
Päivähoito yhteensä					
Tulot	186	200	200	207	214
Menot	1 842	1 904	1 973	2 034	2 095
<i>Netto</i>	-1 656	-1 704	-1 773	-1 827	-1 881

Sosiaalipalvelut yht.	Tp2009	Ta2010	Tae2011	Ts2012	Ts2013
Tulot	1 561	1 497	1 625	1 670	1 722
Menot	9 129	9 314	9 740	10 028	10 332
Netto	-7 568	-7 817	-8 115	-8 358	-8 610

Sosiaalitoimen menoihin sisältyy lakkautettujen Keski-Suomen Perheneuvolan ja Suojarinteen ky:n osalta kunnalle siirtyneet vastuut eläkemenerusteisista maksuista, yhteensä 53 600 €.

Vuoden 2011 alusta tilikartta muuttuu siten, että on sosiaalipalveluiden (hallinto- ja toimisto, sosiaalityö, vammaispalvelut, toimeentuloturva, toimintakeskus, omaishoito ja perhehoito, muut sosiaalipalvelut), kotihoito- ja vanhuspalveluiden (kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, päiväkeskukset, palveluasuminen) ja lasten päivähoitopalveluiden (päiväkodit, perhepäivähoito, lasten kotihoidontuki) kokonaisuudet.

3.4.4 Terveyspalvelut

Tehtävä:

Kattavien ja laadukkaiden perusterveydenhuollon palvelujen järjestäminen kuntalaisille ja muille niihin oikeutetuille.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Hankasalmen perusterveydenhuollon palvelujen (avosairaanhoito, kuntoutus- ja terapiapalvelut, neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, suun terveydenhuolto) järjestämisestä vastaa Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskus (JYTE). Palveluilla edistetään kansanterveyttä ja vähennetään väestöryhmien välisiä terveyseroja terveyttä edistämällä, sairauksia ehkäisemällä ja hoitamalla sekä kuntouttamalla.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Palvelut järjestetään sopimuksen mukaisesti väestön tarpeet huomioiden.
- Palveluissa korostuvat tarkoituksenmukainen työnjako, oikea-aikaisuus, jatkuvuus sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
- Yhteistoiminta-alueella otetaan käyttöön uusia toimintamalleja.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Palveluiden saatavuus ja suunnitelmallisuus painopistealueiden ohjaamana	Palvelusopimuksen toteutuminen Hoidon saatavuuden kriteerien mukaiset hoitoonpääsyajat Käyntimäärät (avosairaanhoito) - lääkäri - hoitaja			Tot 100% Tot 100 % 9 655 8 300		

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset			0		
Sijaiset			0		
Työllistetyt			0		
Muut määräaikaiset			0		
Oppisopimus			0		
Yhteensä			0		

Perusterveydenhuolto	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Hallinto					
Tulot	3	0			
Menot	148	186			
<i>Netto</i>	<i>-145</i>	<i>-186</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Terveysneuvonta					
Tulot	6	0			
Menot	218	178			
<i>Netto</i>	<i>-212</i>	<i>-178</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Työterveyshuolto					
Tulot	255	218			
Menot	285	270			
<i>Netto</i>	<i>-30</i>	<i>-52</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Vastaanotto					
Tulot	149	159			

Menot	1 466	1 567			
<i>Netto</i>	-1 317	-1 408	0	0	0
Täydentävät palvelut					
Tulot	22	30			
Menot	365	389			
<i>Netto</i>	-343	-359	0	0	0
Perusterveydenhuolto					
Tulot			0	0	0
Menot			2 294	2 363	2 429
<i>Netto</i>	0	0	-2 294	-2 363	-2 429
Hammashuolto					
Tulot	155	166	0	0	0
Menot	500	555	397	400	413
<i>Netto</i>	-345	-389	-397	-400	-413
Perusterveydenhuolto yhteensä:					
Tulot	590	573	0	0	0
Menot	2 982	3 145	2 691	2 763	2 842
<i>Netto</i>	-2 392	-2 572	-2 691	-2 763	-2 842

3.4.5 Erikoissairaanhoido

Tehtävä:

Kansanterveyslaissa kunnan järjestettäväksi säädettyjen erikoissairaanhoidon palvelujen hankkiminen kuntalaisille.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan pääasiassa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä, joka tuottaa palvelut itse tai hankkii ne ostopalveluna.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Palvelusopimuksen mukaisesti toteutuvat hoitopalvelut.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Hoidontarpeen arviointi aloitetaan kolmen viikon kuluessa lähetteen saapumisesta sairaanhoitopiiriin.	Sairaanhoitopiirin tilastot/palaute			tot 100%		
Tarpeelliseksi todettu hoito järjestetään kuuden kuukauden (lasten- ja nuorisopsykiatrinen hoito kolmen kuukauden) kuluessa	Sairaanhoitopiirin tilastot/palaute			tot 100%		

Erikoissairaanhoito	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	3	0	0	0	0
Menot	5 803	5 179	5 672	5 841	6 016
<i>Netto</i>	<i>-5 800</i>	<i>-5 179</i>	<i>-5 672</i>	<i>-5 841</i>	<i>-6 016</i>

Terveystoimen menoihin sisältyy lakkautettujen Laukaan ym. kansanterveystyön kuntainliittojen, Harjamäen sairaalan, Kontiopuiston sairaalan ja Pieksämäen aluesairaalan osalta kunnalle siirtyneet vastuut eläkemenoperusteisista maksuista yhteensä 147 100 €, josta erikoissairaanhoidon osuus on 109 200 €.

Ymp.terveydenhuolto	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Terveysvalvonta					
Tulot	27	21	0	0	0
Menot	50	55	34	35	37
<i>Netto</i>	<i>-23</i>	<i>-34</i>	<i>-34</i>	<i>-35</i>	<i>-37</i>
Eläinlääkintähuolto					
Tulot	0	1	0	0	0
Menot	116	118	120	122	119
<i>Netto</i>	<i>-116</i>	<i>-117</i>	<i>-120</i>	<i>-122</i>	<i>-119</i>
Ympäristöterveydenhuolto yhteensä:					
Tulot	27	22	0	0	0
Menot	166	173	154	157	156
<i>Netto</i>	<i>-139</i>	<i>-151</i>	<i>-154</i>	<i>-157</i>	<i>-156</i>

3.4.6. Terveyskeskussairaala/hoivasairaala

Tehtävä:

Kattavien ja laadukkaitten perusterveydenhuollon sairaalapalveluiden järjestäminen kuntalaisille.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Sairaala järjestää lyhyt- ja pitkäaikaista ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tason hoitoa asiakaslähtöisesti, joustavasti, kuntouttavalla työotteella, omatoimisuutta tukien ja omaiset mukaan ottaen.
- Vuoden kuluessa muutos hoivasairaalaksi on osana kunnan vanhuspalveluiden kehittämistä mukaan lukien erikseen määritelty akuuttisairaanhoido.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Toimivan palveluketjun kehittäminen Jyväskylän terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueen sairaaloiden sekä kunnan muiden palveluyksiköiden kanssa.
- Toimintamallin mukainen oikea henkilöstöresursointi (riittävän henkilöstövahvuuden ja –osaamisen turvaaminen).
- Hoivasairaalamuutoksen läpivienti henkilöstön hyvinvointi ja asiakkaan hoito turvaten.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Palveluiden saatavuus ja suunnitelmallisuus väestön tarpeen mukaisesti	Erikoissairaanhoidosta jonotusaika sairaalaan alle 1 vrk Odotusaika sairaalasta kotihoitoon tai asumispalveluihin max. 2 kk			Tot. 100 % Tot. 100 %		
Toimiva palveluketju	Rava-pohjainen hoitosuunnitelma kaikilla pitkäaikaishoidossa olevilla (Rava > 3)			Tot. 100 %		
Motivoitunut ja työhönsä sitoutunut ammattitaitoinen henkilöstö	Tarpeenmukaisesti kohdennettu täydennyskoulutus 3-10 vrk/vuosi/henkilö Henkilöstöresurssit			Tot. 100 % Tot 0,65/ss		
Taloudellinen toiminta	Hoitopäivän hinta Hoitopäivien lukumäärä			130 eur 17000		

Henkilöstön määrä tulosyksikötasolla	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset		34,5	35		
Sijaiset		6	6		
Työllistetyt		2	2		
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä		42,5	43		

Terveys- keskussairaala	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	421	416	450	450	450
Menot	2 074	2 078	2 186	2 250	2 299
<i>Netto</i>	<i>-1 653</i>	<i>-1 662</i>	<i>-1 736</i>	<i>-1 800</i>	<i>-1 849</i>

Mielenterveystyö	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Mielenterveystoimisto					
Tulot	4	2			
Menot	284	288			
<i>Netto</i>	<i>-280</i>	<i>-286</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kuntoutuskoti					
Tulot	21	20	20	20	20
Menot	49	54	101	103	104
<i>Netto</i>	<i>-28</i>	<i>-34</i>	<i>-81</i>	<i>-83</i>	<i>-84</i>
<i>Mielenterveystyö yhteensä:</i>					
Tulot	25	22	20	20	20
Menot	333	342	101	103	104
<i>Netto</i>	<i>-308</i>	<i>-320</i>	<i>-81</i>	<i>-83</i>	<i>-84</i>

Hoitotarvikevarasto	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot			0	0	0
Menot			75	75	75
<i>Netto</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-75</i>	<i>-75</i>	<i>-75</i>

Terveyspalvelut yht.	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	1 066	1 033	470	470	470
Menot	11 366	10 963	10 879	11 189	11 492
<i>Netto</i>	<i>-10 300</i>	<i>-9 930</i>	<i>-10 409</i>	<i>-10 719</i>	<i>-11 022</i>

3.5 Sivistyslautakunta

Strateginen tavoite:

Hankasalmi tarjoaa dynaamisen koulutus-, harrastus- ja kulttuuriympäristön, mahdollistaa elinikäisen oppimisen ja itsensä kehittämisen sekä järjestää aktiivisia elämää edistäviä palveluja kuntalaisille.

Sivistyslautakunta	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	466	354	607	508	523
Myyntitulot	132	126	304	313	322
Maksutulot	120	72	84	86	89
Tuet ja avustukset	180	129	193	81	84
Muut toimintatulot	34	27	26	28	28
Toimintamenot	6307	6738	7204	7295	7519
Henkilöstömenot	3860	4074	4323	4377	4512
<i>Palkat</i>	<i>3014</i>	<i>3211</i>	<i>3407</i>	<i>3447</i>	<i>3555</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>846</i>	<i>863</i>	<i>916</i>	<i>930</i>	<i>957</i>
Asiakaspalvelujen ostot	50	79	267	275	283
Muiden palvelujen ostot	1450	1530	1522	1523	1569
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	334	351	373	381	393
Avustukset	20	21	21	21	22
Muut toimintamenot	593	683	698	718	740
Toimintakate	-5841	-6384	-6597	-6787	-6996
Poistot			102	102	102

Hallinto ja toimisto

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6

3.5.1 Peruskoulut

Strateginen tavoite	Keinot	Mittari
Hyvinvoivat ja osaavat työntekijät turvaavat palvelujen vaikuttavuuden ja mahdollistavat peruskoulun kehittämisen	Kiinnitetään huomiota ja tuetaan ammattitaitoisen henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia	Koulutuspäivien lukumäärät, sairauspoissaolot ja ammattitaito
Turvallinen kouluympäristö	KiVa-Koulu –ohjelmaan kuulumisen (oppitunnit, menettelytavat kiusaamistapauksissa)	KiVa-Koulu –kysely keväisin

Tehtävä: Opetustoimi

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Perusopetus 0-9 luokkien oppilaille

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Opetussuunnitelmatyö
- Turvallisen oppimisympäristön varmistaminen
- Opetusteknologian kehittäminen
- Koulukohtaiset painopistealueet huomioiden ympäröivän yhteisön tarpeet

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Laadukas opetus	Oppilaiden oppimistulokset (todistuksen ka:n muutos)	- 0,17	<+/- 1	<+/- 1	<+/- 1	<+/- 1
Henkilöstön ammattitaito	Kelpoisuusehdot täyttävien % -osuus	100	100	100	100	100
Taloudellisuus	Nettokustannukset/oppilas	6811	7408	8041	8336	8779
	Opetustuntien lukumäärä	40089	41100	42200	42200	42200
	Oppilasmäärä (ka)	587,5	581	551	545	533

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset		44,21	48,73	50,02	51,02
Sijaiset		6,24	4,08	3	2
Työllistetyt		4,41	4,73	4,73	4,73
Muut määräaikaiset		6,34	6,14	2,57	2,71
Oppisopimus		1	0,25	1	1
Yhteensä		62,2	63,93	61,32	61,46

Peruskoulut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	142	120	303	240	247
Menot	4 308	4 620	4 930	4 999	5 154
Netto	-4 166	-4 500	-4 627	-4 759	-4 907

3.5.2 Lukio

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Lukio-opetus antaa hyvät valmiudet jatko-opintoihin	Sijoittuminen jatko-opintoihin kahden vuoden kuluttua valmistumisesta	% yliopisto- ja amk-opiskelijoina (TA min 75%)

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Yleissivistävän lukiokoulutuksen antaminen hyvillä jatko-opintovalmiuksilla.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Tieto- ja viestintätekniikan käytön kehittäminen
- Seutumallin kehittäminen JAO:n kanssa
- Keski-Suomen lukiohankkeessa lukio- ja työelämäyhteistyön kehittäminen
- Lukion perustehtävästä huolehtiminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Laadukas oppiminen	Ylioppilaskirjoituksissa pakollisten kokeiden puoltoäänimääriä keskimäärin	4,7	>4	>4	>4	>4
Taloudellisuus	Nettokustannukset €/opiskelija	6056	6330	6524	6922	7811
	Opetustuntien lukumäärä kpl/vuosi	4908	5624	5947	5700	5700
Opiskelijamäärä	Opiskelijaa/vuosi	108,5	110,5	114,5	109	100,5

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	8	7,4	7,4		
Sijaiset	1	0,3			
Työllistetyt	0	0	0		
Muut määräaikaiset	2	0,9	0,8		
Oppisopimus	0	0	0		
Yhteensä	11	8,6	8,2		

Lukio	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	32	35	36	35	36
Menot	692	735	783	796	820
<i>Netto</i>	-660	-700	-747	-761	-784

3.5.3 Kansalaisopisto

Strateginen tavoite	Keinot	Mittari
Väestön hyvinvoinnin edistäminen	Kunnan asukkaiden aktivoiminen opiston toimintaan: - aktiivinen viestintä ja markkinointi - laadukas ja monipuolinen tarjonta	Opiskelijoiden %-osuus(netto)/kurssilaisten %-osuus toiminta-alueen väestöstä

Tehtävä: Opetus- ja harrastuspalveluiden tuottaminen

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Järjestää ja tuottaa monipuolisia, helposti saavutettavia sekä laadukkaita paikallisia tarpeita vastaavia opetus-, harrastus- ja kulttuuripalveluja omaehtoiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Paikallisen ja alueellisen yhteistyön rakentaminen, kehittäminen ja syventäminen
- Arviointijärjestelmän kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- Aktiivisen viestinnän ja tiedottamisen sekä opetuksen kehittäminen
- Opettajien täydennyskoulutuksen kehittäminen OSAAVA –hankkeen kautta

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Monipuolinen ja laadukas lähipalveluvalikoima	Opetustuntien lukumäärä	7204	7500	7400	7400	7400
Väestön hyvinvoinnin edistäminen	Opiskelijoiden %-osuus(netto)/kurssilaisten %osuus toiminta-alueen väestöstä	30,2/ 63,8	17/50	20/55	20/55	20/55
Tasapainoinen ja hyvin hoidettu talous	Käyttömenot €/opetustunti netto/brutto	43,53/ 61,8	46	47	48	49
Osallistuva ja vaikuttava asiakas	Asiakaskysely (1-5)	4,6	3,5	3,6	3,6	3,6
Osaava henkilöstö ja osallistava toimintakulttuuri	Työtyytyväisyyskysely Kehityskeskustelut					

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	3	2,72	2,61	3	3
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset		0,5	1,16		
Oppisopimus					
Yhteensä	3	3,22	3,77	3	3

HUOM!

Kansalaisopistossa työskentelee lisäksi yhteensä 72 tuntiopettajaa kalenterivuonna 2010, jotka opettavat 2-16 tuntia viikossa opiston lukuvuoden aikana.

Kansalaisopisto	Tp 2009	Ta2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	132	84	133	101	104
Menot	446	465	525	505	520
Netto	-314	-381	-392	-404	-416

3.5.4 Kulttuuritoimi

Strateginen tavoite	Keinot	Mittari
Hankasalmella on hyvät mahdollisuudet kulttuurin harrastamiseen ja ammatilliseen harjoittamiseen.	Kulttuuritoimijoiden tukeminen ja toiminnan edellytysten kehittäminen.	Osallistujamäärä suhteessa asukaslukuun.

Tehtävä: kulttuurityö

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- kulttuurin harrastus- ja ammattitoiminnan edellytysten kehittäminen
- monipuolisten ja saavutettavien kulttuuripalveluiden turvaaminen
- kotiseututyö ja yhteisöllisyyden tukeminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Maakunnallinen ja paikallinen yhteistyö
- Ikäihmisten kulttuuripalveluiden kehittäminen
- Lasten- ja nuorten kulttuuritoiminta, kulttuurin opetussuunnitelma
- Monipuolisen tapahtuma- ja kulttuurin harrastustoiminnan turvaaminen
- Taiteen soveltavan käytön lisääminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tapahtumien saavutettavuus	Kävijät	14000	14000	14000		

Monipuoliset tapahtumat	Tapahtumamäärä					
Taloudellisuus	Käyttökustannukset/a sukas	18,75	18,91			

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	0,7				1
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset		0,75	1,25	1	
Oppisopimus					
Yhteensä	0,7	0,75	1,25	1	1

Kulttuuri	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	4	0	8	1	1
Menot	91	104	111	114	118
Netto	-87	-104	-103	-113	-117

3.5.5 Kirjasto

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Kuntalaisten hyvinvoinnin, uusiutumiskykyisyyden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Edellytysten luominen lukemis- ja muille mediaharrastuksille sekä elinikäiselle oppimiselle Kirjastopalvelujen kehittäminen vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa kirjaston tiloissa ja virtuaalisesti sosiaalista mediaa hyödyntäen	Asiakaskyselyt eri asiakasryhmille ja asiakaspalautteiden käsittely henkilöstöpalavereissa Verkkokirjaston uudistaminen

Tehtävä:

Kirjastoaineiston ja tietopalvelun tarjoaminen asiakkaille

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Kirjasto on kaikille avoin kulttuuri-, virkistys- ja tietopalvelulaitos. Kirjasto tukee oppimista, opiskelua ja tiedonhankintaa sekä kirjallisuuden ja eri taiteenalojen harrastusta. Kirjasto luo tasavertaisia sivistyksellisiä mahdollisuuksia kaiken ikäisille kuntalaisille ja tarjoaa monipuolisia ja moniarvoisia virikkeitä, edistää elinikäistä oppimista ja ehkäisee osaltaan syrjäytymistä.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Tasapuolisten kirjastopalvelujen tarjoaminen kaiken ikäisille kuntalaisille asuinpaikasta riippumatta
- Kirjastopalvelujen pitäminen laadullisesti ja määrällisesti nykyisen tasoisina
- Verkkokirjastopalvelujen ja -tiedottamisen parantaminen

- Aseman kirjaston toimintojen monipuolistaminen uusituissa tiloissa
- Saumaton yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi tapahtumien ja näyttelyjen järjestämisessä
- Erityisesti lasten ja nuorten lukemisharrastuksen edistäminen sekä kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetukseen panostaminen
- Kirjaston palvelujen kehittäminen ja kuntarajat ylittävän kirjastoyhteistyön lisääminen hankkeita toteuttamalla

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Asiakkaiden tiedontarpeita ja kiinnostuksen kohteita vastaavat kirjastopalvelut	Kirjastoaineiston käyttö: Kokonaislainaus/ aukiolotunteja	101258 / 3853	102000 / 3824	102000 / 3824	102000 / 3824	102000 / 3824
		23,2	26,7	26,7	26,7	26,7
	Kirjaston käyttö: Fyysiset käynnit*/aukiolo- tunteja	48718/ 3853	48000/ 3824	48000/ 3824	48000/ 3824	48000/ 3824
		12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
Kirjastopalvelujen saavutettavuus ja kustannustehokkuus	Käyttötalouden nettomenot euroa /aukiolotunteja	317447 / 3853	333500 / 3824	350882 / 3824	361322 / 3824	372162 / 3824
		82,4	87,2	91,7	94,5	97,3
Asiantunteva ja ajanmukaisia kirjastopalveluja tarjoava henkilöstö	Täydennys- koulutuspäivät/ henkilötyövuosia	15 / 5,07	10/5	10/5	10/5	10/5
		2,78	2	2	2	2
	* asiakaskäyntien lukumäärä perustuu otantalaskentaan (otantapv joka toinen kk., viikonpäivä vaihtuu.)					

Henkilöstön määrä tuloksikkotasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	4,3	4,3	4,5	5	5
Sijaiset	0,7	0,7	0,5		
Työllistetyt			1	1	1

Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	5	5	6	6	6

Kirjasto	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	8	12	19	19	20
Menot	325	346	370	381	392
<i>Netto</i>	<i>-317</i>	<i>-334</i>	<i>-351</i>	<i>-362</i>	<i>-372</i>

3.5.6 Liikuntatoimi

Strateginen tavoite	Keinot	Mittari
Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen	Liikuntapaikkojen ja – alueiden pitäminen hyvässä kunnossa sekä kuntalaisten aktivoiminen liikunnan harrastamiseen.	Kävijäseuranta Kuntalaiskysely

Tehtävä: Liikuntapalvelujen tuottaminen

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Tavoitteena on tarjota kuntalaisille mahdollisuus liikunnan harrastamiseen ylläpitämällä liikuntapaikkoja, tukemalla liikuntajärjestöjä sekä järjestämällä liikuntatoimintaa

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Liikuntapaikkojen säilyttäminen käyttökunnossa
- Terveysliikunnan edistäminen
- Hyvä yhteistyö sidosryhmien kanssa
- Toiminen kevyenliikenteenväylän saamiseksi kirkonkylän ja aseman välille

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Sisäliikuntatilojen käyttöaste	varaukset arki-iltoina % aukioloajasta (monitoimitalo)	97	98	98	98	98
Liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen	kuntalaiskysely joka toinen vuosi: liikunnan harrastam. vähint. 1 krt/vko/ %	58		62		65

Henkilöstön määrä tuloksikkotasolla henkilötöyvuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	1	1	1	1	1
Sijaiset					

Työllistetyt					
Muut määräaikaiset		0,3	0,3	0,3	0,3
Oppisopimus					
Yhteensä	1	1,3	1,3	1,3	1,3

Liikunta	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	15	13	14	14	15
Menot	206	236	244	251	259
Netto	-191	-223	-230	-237	-244

3.5.7 Nuorisotoimi

Strateginen tavoite	Keinot	Mittari
Nuorille suunnattujen palvelujen kehittäminen	Perustetaan uuden nuorisolain 7 §:n mukainen monialainen yhteistyöverkosto, joka suunnittelee ja kehittää nuorisotyötä lapsi- ja nuoriso-ohjelman mukaisesti	Kysely nuorten tyytyväisyydestä heille suunnattuihin palveluihin

Tehtävä: Tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

Nuorisotoimi tukee osaltaan nuorten kasvua itsenäisiksi, yhteistyökykyisiksi ja vastuuntuntoisiksi kansalaisiksi tukien myös vanhempien kasvatustyötä yhteisöllisellä, joustavalla ja verkottuvalla tavalla.

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Monialaisen verkostotyön kehittäminen ja vakinaistaminen
- Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen
- Työpajan toiminnan kehittäminen
- Etsivän nuorisotyön vakiinnuttaminen
- Mielekkään ja turvallisen vapaa-ajantoiminnan kehittäminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Nuorisotilojen ja bänditilojen ylläpitäminen	Määrä	4	4	4	5	5
Sijoittuminen työpajakakson jälkeen koulutukseen, työelämään tai harjoittelupaikkaan	Kysely	85	100	87	87	87
Nuorten tyytyväisyys heille suunnattuihin palveluihin	kysely (täysin tai jokseenkin tyytyväinen / %)			pohja-kysely	+3 %	+ 3 %

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset		1	1	1	1
Sijaiset					
Työllistetyt	1	1	1	1	1
Muut määräaikaiset	1		2	2	
Oppisopimus	1	1	1	1	
Yhteensä	3	3	5	5	

Nuorisotoimi	Tp 2009	Ta 2010	Tae2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	133	89	94	98	100
Menot	235	228	238	245	252
<i>Netto</i>	<i>-102</i>	<i>-139</i>	<i>-144</i>	<i>-147</i>	<i>-152</i>

3.6 Ympäristölautakunta

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Tuontipolttoaineen (öljyn) vähentäminen kunnan kiinteistöjen energiakäytön osalta.	Kiinteistöjen lämpölaitteiden muuttaminen kotimaisella uusiutuvalla energialla toimiviksi tai kiinteistöjen liittäminen kaukolämpöverkostoon.	Tavoitteena on 9 % energiansäästö vuoteen 2016 mennessä.

Tehtävä: Asumisen ja elämisen palvelut

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Viihtyisän ja turvallisen asuin ympäristön tuottaminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Vesi- ja jätevesihuollon sekä siihen liittyvien toimintojen kehittäminen (infrastrukturi)
- Maankäytön suunnittelu ja ohjaus: Hyvä ja turvallinen asuminen
- Monipuolinen laadukas palvelutarjonta
- Uusiutuvan energian käytön lisääminen kunnan kiinteistöissä

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vuonna 2004 laaditun vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Kunnan talouksista vesihuoltoverkost on piirissä, % (sis. vesiosuuskunnat)	65	70	72	74	76
Monipuolinen tonttitarjonta, vähintään kolmen vuoden reservi	Asuinrakennus-tontit, kpl	95	118	113	108	103
	- tonttikaupat 5 kpl/vuosi	5	5	5	5	5
	Rivitalotontit, kpl	11	10	9	8	7
	- tonttikaupat 1 kpl/vuosi		1	1	1	1
	Teollisuustontit, kpl	16	15	14	13	12
	- tonttikaupat 1 kpl/vuosi		1	1	1	1
Palvelujen saatavuus ja laatutaso	Suoritettavat asiakaskyselyt kerran valtuustokaudessa Tulostavoite palveluiden osalta mittari ka =< 3,3	Kysely 3,3				Kysely 3,5

Ympäristölautakunta	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatulot	3994	3965	3946	3983	4014
Myyntitulot	2128	2112	2183	2202	2218
Maksutulot	61	57	54	57	58
Tuet ja avustukset	9	0	3	3	3
Muut toimintatulot	1796	1796	1706	1721	1735
Toimintamenot	4215	4321	4309	4360	4401
Henkilöstömenot	1827	1828	1878	1894	1922
<i>Palkat</i>	<i>1332</i>	<i>1313</i>	<i>1344</i>	<i>1350</i>	<i>1371</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>495</i>	<i>515</i>	<i>534</i>	<i>544</i>	<i>551</i>
Asiakaspalvelujen ostot	330	340	360	380	385
Muiden palvelujen ostot	617	665	646	645	647
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	962	966	1010	1021	1024
Avustukset	92	105	105	105	105
Muut toimintamenot	387	417	310	315	318

Toimintakate	-221	-356	-363	-377	-387
Poistot			859	1239	1299

3.6.1. Ympäristöhuoltopalvelut

Strateginen tavoite	Keinot	Mittarit
Ympäristöhuoltopalveluiden toiminnan strateginen tavoite on viihtyisän ja terveellisen ympäristön tuottaminen.	Ympäristövalvonnan, vihertoimen ja jätehuollon toimenpiteet.	Ympäristön viihtyisyyttä mitataan kerran valtuustokaudessa toteutettavan asukastyytyväisyyskyselyn ja joka toinen vuosi toteutettavalla merkittävimpien vesistöjen tilan seurannan avulla.

Tehtävä: Ympäristön hoito ja suojele, jätehuollon järjestäminen

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Viihtyisän ja terveellisen ympäristön tuottaminen: viheralueiden hoito, ympäristövalvonta, jätehuollon järjestäminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

Ympäristönsuojelu: Ympäristönsuojelulain toimeenpano, jätevesiasetuksen ja vesihuoltolain valvonta, ympäristön viihtyisyys, hoitoluokitus ohjaa vesistöjen hoitoa

Puistot: Viheralueiden ja useiden kunnan kiinteistöjen ympäristön hoito, leikkipaikkojen turvallisuus, Kultu-ohjelman toteuttaminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Jätehuolto: Kuivajätteiden aluekeräys, ongelmajätehuolto, kierrätys

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Koko ympäristöhuoltopalvelut: Ympäristön viihtyisyys asukastyytyväisyyskyselyn mukaan	Asuin ympäristön viihtyisyyden yleisarvosana					>3,5
Ympäristönsuojelu: Vesistöjen tilan parantuminen	Merkittävimpien vesistöjen kemiallisen tilan seuranta: parantuva suuntaus 10 vuoden aikavälillä					
Puistot: Viheralueiden ylläpitotaso	Euroa/ha	2700				
Puistot: Vastuualueen asukastyytyväisyys-	Vihertoimen arvosanojen					>3,5

kysely	keskiarvo					
Jätehuolto: Kotitalouksien jätehuollon laillisuus ja toimivuus	Järjestetyn jätehuollon piiriin kuuluvat kiinteistöt, %	98	98	98	98	98

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	1,75	1,5	1,5	1,5	1,5
Sijaiset	0,2	0,25	0,25	0,25	0,25
Työllistetyt	2,25	1,5	1,5	1,5	1,5
Muut määräaikaiset	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5
Oppisopimus	0	0	0	0	0
Yhteensä	5	3,75	3,75	3,75	3,75

Ympäristöhuoltopalvelut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Ympäristönsuojelu					
Tulot	32	27	28	4	4
Menot	117	121	118	94	96
<i>Netto</i>	-85	-94	-90	-90	-92
Vihertoimi					
Tulot	241	127	157	157	157
Menot	233	216	222	224	227
<i>Netto</i>	8	-89	-65	-67	-70
Ympäristöhuoltopalvelut yhteensä:					
Tulot	273	154	185	161	161
Menot	350	337	340	318	323
<i>Netto</i>	-77	-183	-155	-157	-162

3.6.2 Asunto- ja lupapalvelut

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Laadukkaitten tonttien muodostaminen asemakaavoituksen avulla tuleville rakentajille. Kunnan omistamista tyhjiä kiinteistöistä/huoneistoista luopuminen.	Asemakaavan mukaisten tonttien markkinointi rakentajille messuilla ja muissa tilaisuuksissa. Tonttien raivaus ja siistiminen myyntikuntoon. Pyydetään tarjouksia julkisella tarjousmenettelyllä tyhjiä kiinteistöistä/huoneistoista.	Tonttikauppoja 5 kpl/v Myytyjen tyhjiä kiinteistöjen /huoneistojen määrä 3

Tehtävä: Maankäytön, rakentamisen ja valvonnan sekä asumisen palvelut

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Laadukkaan ja turvallisen asumisen sekä tasokkaiden vuokra-asuntopalveluiden tuottaminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Yleiskaavoitus sekä taajamien asemakaavoitus
- Rakennus- ja maankäyttölain mukaiset lupien käsittely ja niiden valvonta
- Kunnan asuntojen vuokraustoiminta, asuntoja yhteensä 78 kpl, joista asunto-osakeyhtiöissä 36 kpl. Kiinteistö Oy Hankasalmen Hakalla on yhteensä 255 asuntoa.
- Pienmäen alueen käytännön toteutus.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Kaavoitus: Kaavoitusohjelman toteuttaminen	Kaavoitushankkeiden tilanne, kunnanvaltuuston vahvistamat kaavat, kpl Vuoden aikana hyväksytyjen uusien ja muutettujen asema-, rakennus- ja rantakaavojen pinta-ala, ha	1 34,5	1	1	1	1
Rakennustarkastus: Rakennuslupien määrä	Rivi- paritalot, kpl Pientalot, kpl - uudisrakentaminen - käyttötarkoituksen muutokset - peruskorjaus / laajennus Loma-asunnot, kpl - uudisrakentaminen - peruskorjaus / laajennus Muut rakennukset, kpl - uudet - laajennukset / muutokset	0 20 3 25 18 8 69 5	2 20 15 10 4 50 15	2 20 15 10 4 50 15	2 20 15 10 4 50 15	2 20 15 10 4 50 15

Myönnettyjen rakennuslupien lopputarkastustilanne	Rakennus- / toimenpideluvan rakentamisaika umpeutunut	92	20	10		
Asuntotoimi: Asunnon järjestäminen hyväksytyille hakijoille	Vuokra-asuntojen käyttöaste, %					
	- Kunnan asunnot	97	98	98	98	98
	- Kiinteistö Oy Hankasalmen Hakan asunnot	86	90	90	90	90
	Kunnan suoraan omistamien asuntojen lukumäärä 31.12., kpl	26	27			
	Kunnan suoraan omistamien asuntojen huoneistoala 31.12., yhteensä h-m ²	1374	1394			
	Kunnan omistamien asuntojen osakehuoneistojen lukumäärä 31.12., kpl	54	36			
	Kunnan määräämisvallassa olevien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden omistaminen asuntojen lukumäärä 31.12., kpl	281	281			
	Kunnan suoraan omistamien muiden tilojen huoneistoala 31.12., yhteensä h-m ²	39295	39295			

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	5	5	4,6	4,6	4,6
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					

Yhteensä	5	5	4,6	4,6	4,6
----------	---	---	-----	-----	-----

Asunto- ja lupapalvelut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Kaavoitus					
Tulot	6	2	2	2	2
Menot	114	119	122	124	125
<i>Netto</i>	<i>-108</i>	<i>-117</i>	<i>-120</i>	<i>-122</i>	<i>-123</i>
Rakennustarkastus					
Tulot	60	50	50	50	51
Menot	101	91	91	93	94
<i>Netto</i>	<i>-41</i>	<i>-41</i>	<i>-41</i>	<i>-43</i>	<i>-43</i>
Asuntotoimi					
Tulot	704	646	554	563	572
Menot	579	600	513	522	530
<i>Netto</i>	<i>125</i>	<i>46</i>	<i>41</i>	<i>41</i>	<i>42</i>
<i>Asunto- ja lupapalvelut yhteensä:</i>					
Tulot	770	698	606	615	625
Menot	794	810	726	739	749
<i>Netto</i>	<i>-24</i>	<i>-112</i>	<i>-120</i>	<i>-124</i>	<i>-124</i>

3.6.3 Kunnallistekniset palvelut

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Toiminnan taloudellinen tehokkuus ja ympäristön huomioiminen.	Puhdasvesiverkostoon pumpatun laskuttamattoman veden (vuotovedet) osuuden vähentäminen vesiverkoston saneerauksella ja putkirikkojen pikaisella korjauksella.	Vähennys 8 % pumpatusta vedestä.
	Viemäriverkostoon tulevien hulevesien vähentäminen viemäriverkoston saneerauksella.	Jätevesipuhdistamolle tulevan ja laskutun jäteveden erotus 20 %.

Tehtävä: Yhdyskuntateknisen huollon palvelut

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Laadukkaan vesihuollon turvaaminen ja turvallisen liikennöinnin varmistaminen

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

Liikennealueet:

- Liikenneturvallisuuden tehostaminen, kaavateiden peruskorjaus ja rakentaminen

Vesilaitos:

- Vesilaitoksen toiminnan tehostaminen käyttömenojen pienentämiseksi ja veden markkinointi käyttäjien lisäämiseksi

Viemärlaitos:

- Viemärlaitoksen toiminnan tehostaminen käyttömenojen pienentämiseksi

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Liikennealueet: Kaavateiden yleinen liikenneturvallisuus	Onnettomuudet nollatasolle henkilövahinkojen osalta Kunnan kunnossapitämät kadut ja tiet 31.12., km Kunnan kunnossapitämät kevyen liikenteen väylät 31.12., km Muut yksityistiet 31.12., km	0 25,3 1 362	Yksi vakuutuksesta korvattu henkilövahinko	0	0	0
Vesilaitos: Talousveden terveydelliset laatuvaatimukset joka näytteenottokerralla	Talousvedelle asetetut laatuvaatimukset	100	100	100	100	100
Viemärlaitos: Jätevesien puhdistusteho	Lupaviranomaisen määräämät puhdistustehot joka vuosineljänneksellä - Kirkonkylä - Asema - Niemisjärvi	 75 50 100	 100 100 100	 100 100 100	 100 100 100	 100 100 100

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	3,4	3,4	3,8	3,8	3,8
Sijaiset					
Työllistetyt					
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	3,4	3,4	3,8	3,8	3,8

Vesihuoltolaitosten tuloslaskelma (1000 €)

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Liikevaihto	492	540	585	600	605
Liiketoiminnan tuotot	492	540	585	600	605
Materiaalit ja palvelut	183	183	183	183	183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	79	88	88	88	88
Palvelujen ostot	104	95	95	95	95
Henkilöstökulut	145	146	149	154	158
Palkat	102	101	104	107	110
Eläkekulut	38	39	39	41	42
Muut henkilöstösivukulut	5	6	6	6	6
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman mukaiset poistot	142	154	200	382	375
Liiketoiminnan muut kulut	3	4	4	4	4
Liikealijäämä	19	53	49	-123	-115
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut, korvaus jäännöspääomasta	60	80	82	84	86
Tilikauden alijäämä	-41	-27	-33	-207	-201

Tuloslaskelman rahoituskuluissa korvaus jäännöspääomasta on laskettu neljän prosentin korolla. Vesihuoltolaitosten jäännöspääoma oli vuoden 2009 taseessa 1 447 747 €.

Kunnallistekniset palvelut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Liikennealueet					
Tulot	6	0	0	0	0
Menot	198	203	205	208	210
<i>Netto</i>	<i>-192</i>	<i>-203</i>	<i>-205</i>	<i>-208</i>	<i>-210</i>
Vesihuoltolaitokset					
Tulot	492	540	585	600	605
Menot	322	332	337	341	346
<i>Netto</i>	<i>170</i>	<i>208</i>	<i>248</i>	<i>259</i>	<i>259</i>
Kunnallistekniset palvelut yhteensä:					

Tulot	498	540	585	600	605
Menot	520	535	542	549	556
<i>Netto</i>	-22	5	43	51	49

3.6.4 Pelastustoimi

Pelastustoimi hoidetaan hyväksytyn palvelutasopäätöksen mukaisesti kaudella 2009–2013.

Pelastustoimi	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	335	344	365	384	390
<i>Netto</i>	-335	-344	-365	-384	-390

3.6.5 Talon palvelut

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Uudella toimintatavalla tulevaisuuden haasteisiin vastaava malli, joka tukee koko kunnan strategiaa. Oma palvelutuotanto luo pohjan toiminnalle, jota kolmas sektori täydentää tarvittaessa.	Laadukas palvelutuotanto	Asiakaskysely valtuustokaudella, ka >3,3

Tehtävä: Tuottaa tukipalveluita ruokapalvelun, siivouspalvelun ja kiinteistönhoidon osalta lähinnä kunnan omalle organisaatiolle

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Laadukkaita palveluja monipuolisesti ja joustavasti yhdistetyllä henkilöstöllä

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

- Ruokapalvelu: Palvelutason turvaaminen taloudellisista uhkista huolimatta. Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen
- Siivouspalvelu: Palveluiden turvaaminen tiukoista kriteereistä huolimatta. Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen
- Kiinteistöhoito: Turvata käyttäjille edelleen turvallinen toimintaympäristö. Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013	Ts 2014
Ruokapalvelu: *kouluruokailu	€ / suorite suorite /työntek.	2,31 23000	2,12 25170	2,15 25420	2,20 24800	2,20 24800	2,20 24800

*laitosruokailu	€ / suorite suorite /työntek.	3,22 24600	3,20 23035	3,20 26200	3,20 25100	3,20 25100	3,20 25100
Siivouspalvelu	€ / m ²	25,42	26,30	28,66	26,50	26,50	26,50
*siivouksen taso	m ² / työntekijä	1597	1513	1590	15190	1590	1590
Kiinteistönhoidon taso	m ² /työntekijä	3638	3638	3638	3638	3638	3638
*lämmityskustannukset	lämmityskulut /m ²	14,51	17,09	17,32	17,59	17,86	17,86

Henkilöstön määrä tulosityksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	27	27	27	27	27
Sijaiset	käytetty	käytetty	tarvitaan	tarvitaan	tarvitaan
Työllistetyt	2	2	2	2	2
Muut määräaikaiset	3	3	3	3	3
Oppisopimus	0	0	0	0	0
Yhteensä	32	32	32	32	32

Talon palvelut	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Siivouspalvelu					
Tulot	365	377	405	408	408
Menot	362	375	405	408	408
<i>Netto</i>	3	2	0	0	0
Kiinteistönhuolto					
Tulot	954	1 003	970	980	985
Menot	597	647	659	661	665
<i>Netto</i>	357	356	311	319	320
Ruokapalvelu					
Tulot	890	897	899	919	924
Menot	911	908	905	927	929
<i>Netto</i>	-21	-11	-6	-8	-5
<i>Talon palvelut yhteensä</i>					
Tulot	2 209	2 277	2 274	2 307	2 317
Menot	1 870	1 930	1 969	1 996	2 002
<i>Netto</i>	339	347	305	311	315

3.6.6 Varikko

Strateginen tavoite	Keino	Mittari
Varikko-yksikön tehokkaat palvelut	Varikon tuottamien palvelujen saatavuus joustavaa.	Asiakaskysely yhden kerran valtuustokaudella

Tehtävä: Varasto, kiinteistöjen kunnossapitopalvelut

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:

- Tuottaa palveluja ja huolehtia ns. toiminnallisten tukipalveluiden saatavuudesta pääsääntöisesti kunnan omalle organisaatiolle

Toiminnan painopistealueet vuonna 2011 ja suunnittelukaudella:

Varasto:

- Palvelu joustavaa ja laadukasta eri hallintokunnille ja kuntalaisille
- Tarvikehankintojen tarvittava kilpailuttaminen huomioiden laatu/hinta ja toimitusvarmuus
- Käytettävä kalusto toimintavarmaa ja käyttöturvallinen

Kiinteistöjen kunnossapito:

- Kiinteistöjen rakenteiden ennakoiva kunnossapito; kosteus- ja homevaurioiden estäminen/korjaaminen, pintarakenteiden toimivuuden seuranta. Kunnan oma kiinteistökanta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Varasto: Palveluiden / tuotteiden saatavuus joustavaa Hinta/laatu kilpailukykyinen	Asiakaskysely 1 krt / valtuustokausi	Asiakas- kysely 3,3			> 3,3	
Kiinteistöjen kunnossapito: Kosteusvaurioiden ja mahdollisten homevaurioiden ennakoiminen	Kiinteistöjen kunto-/vahinko-kartoitukset	7				

Henkilöstön määrä tulosyksikkötasolla henkilötyövuosina	Tot 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Vakituiset	6,6	6,6	5,8	5,8	5,8
Sijaiset					

Työllistetyt			0,5		
Muut määräaikaiset					
Oppisopimus					
Yhteensä	6,6	6,6	6,3	5,8	5,8

	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Varasto					
Tulot	107	116	120	124	129
Menot	182	194	197	202	207
<i>Netto</i>	-75	-78	-77	-78	-78
Kuljetuspalvelu					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	27	0	0	0	0
<i>Netto</i>	-27	0	0	0	0
Kiinteistöjen kunn.pito					
Tulot	137	180	176	177	179
Menot	137	171	170	173	176
<i>Netto</i>	0	9	6	4	3
Varikko yhteensä					
Tulot	244	296	296	301	308
Menot	346	365	367	375	383
<i>Netto</i>	-102	-69	-71	-74	-75

4. LASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma (1000 €)

	Tp 2008	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot	10 885	10 661	10 454	10 516	10 321	10 388
Myyntituotot	5 667	5 474	5 444	5 762	5 658	5 661
Maksutuotot	2 278	2 282	2 319	2 000	2 026	2 050
Tuet ja avustukset	830	941	805	950	819	844
Muut tuotot	2 110	1 964	1 886	1 804	1 818	1 833
Toimintakulut	-35 455	-36 559	-37 045	-38 140	-38 892	-39 782
Henkilöstömenot	-17 183	-17 524	-18 055	-16 894	-17 202	-17 557
<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>-12 923</i>	<i>-13 232</i>	<i>-13 718</i>	<i>-12 681</i>	<i>-12 909</i>	<i>-13 191</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>-4 260</i>	<i>-4 292</i>	<i>-4 337</i>	<i>-4 213</i>	<i>-4 293</i>	<i>-4 366</i>
<i>Eläkekulut</i>	<i>-3 267</i>	<i>-3 385</i>	<i>-3 447</i>	<i>-3 323</i>	<i>-3 390</i>	<i>-3 448</i>
<i>Muut henkilöstökulut</i>	<i>-993</i>	<i>-907</i>	<i>-890</i>	<i>-890</i>	<i>-903</i>	<i>-918</i>
Palvelujen osto	-12 071	-12 972	-12 700	-15 359	-15 708	-16 122
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 144	-2 007	-2 030	-1 863	-1 896	-1 914
Avustukset	-2 282	-2 365	-2 384	-2 414	-2 444	-2 505
Muut kulut	-1 775	-1 691	-1 876	-1 610	-1 642	-1 684
Toimintakate	-24 570	-25 898	-26 591	-27 624	-28 571	-29 394
Verotulot	13 104	12 955	12 540	12 810	12 972	13 241
<i>Tulovero</i>	<i>11 387</i>	<i>11 426</i>	<i>10 733</i>	<i>11 000</i>	<i>11 271</i>	<i>11 602</i>
<i>Yhteisövero</i>	<i>1 060</i>	<i>851</i>	<i>960</i>	<i>960</i>	<i>868</i>	<i>806</i>
<i>Kiinteistövero</i>	<i>657</i>	<i>678</i>	<i>847</i>	<i>850</i>	<i>833</i>	<i>833</i>
Valtionosuudet	12 873	14 460	15 531	15 860	16 985	17 700
Rahoitustulot- ja menot	141	191	-48	65	-23	-20
<i>Korkotuotot</i>	<i>135</i>	<i>89</i>	<i>30</i>	<i>27</i>	<i>15</i>	<i>17</i>
<i>Muut rahoitustuotot</i>	<i>255</i>	<i>272</i>	<i>240</i>	<i>234</i>	<i>230</i>	<i>232</i>
<i>Korkokulut</i>	<i>-134</i>	<i>-99</i>	<i>-180</i>	<i>-105</i>	<i>-170</i>	<i>-165</i>
<i>Muut rahoituskulut</i>	<i>-115</i>	<i>-71</i>	<i>-138</i>	<i>-91</i>	<i>-98</i>	<i>-104</i>
Vuosikate	1 548	1 708	1 432	1 111	1 363	1 527
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-913	-897	-1 150	-1 040	-1 420	-1 480
Arvonalentumiset	-16	-5				
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut	-49					
Tilikauden tulos	570	806	282	71	-57	47
Poistoerojen lisäys/vähennys	27	26				
Rahastojen lisäys/vähennys						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	597	832	282	71	-57	47

4.2 Rahoituslaskelma (1000 €)

	Tp 2008	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2 011	Ts 2 012	Ts 2 013
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 549	1 708	1 432	1 111	1 363	1 527
Satunnaiset erät	-50					
Tulorahoituksen korjauserät	-69	-47				
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 806	-2 368	-2 981	-5 628	-1 253	-950
Rahoitusosuudet						
investointimenoihin	2	166	97	17	17	17
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	204	297	100	140	120	120
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen lisäys		56	-210	-200	-100	0
Antolainojen vähennys	43	516	3	36	60	100
Pitkäaikaisten saamisten lisäys						
Pitkäaikaisten saamisten vähennys	21	21	21	33	21	21
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-648	-648	-723	-835	-945	-930
Rahoitustarve	-754	-299	-2 261	-5 326	-717	-95
Pääomarahoitus						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 600	0	1 500	4 500	700	0
Toimintapääoman muutos	846	-299	-761	-826	-17	-95

5. INVESTOINTISUUNNITELMA 2011–2013 (1000 EUROA)

		Kuluarvio taloussuun- nittelukau- della	Arvio 2011	Arvio 2012	Arvio 2013
A. MENOT					
2 040 001	ASUINRAKENNUKSET	25	25		
2 040 001 001...	Viipaletalo	25	25		
2 040 002	MUUT TALONRAKENNUKSET	1 893	808	515	570
2 040 002 015...	Monitoimitalon julkisivun uusiminen	160		160	
2 040 002 027...	Hankasalmen Lämpö Oy:n liittymismaksut tms. Metsätähden ilmastonin saneeraus, sprinklaus ja pienet tilamuutokset mm.työterveydenhuollon	220	220		
2 040 002 020...	tarpeisiin, ovien lukitus, kutsujärjestelmä Metsätähden pihan laajennus ja turvalliset pihajärjestelyt	240	240		
2 040 002 022...	Päivärannan rannan muuttaminen virkistyskäyttöön	40	40		
2 040 002 022...		20			20
2 040 002 004...	Mäkituvan (toimintakeskus) sprinklaus	50		50	
2 040 002 030...	Mäkituvan ruokasalin laajennus (jos tarpeen)	140			140
2 040 002 008...	Niemisjärven koulun lämmitysjärjestelmän vaihto	90	90		
2 040 002 009...	Niemisjärven koulun ikkunoiden uusiminen	60		60	
	Aseman pikkukoulun peruskorjaus	400			400
	Kuuhankaveden koulun vanhan osan ikkunoiden vaihto	100		100	
	Terveyskeskuksen hoito-osaston muutostyöt	120		120	
	Sillankorvan ilmastonin tehostaminen/jäähdytys sekä mahdolliset muut sosiaalitoimen ilmalämpöpumput jne	18	18		
2 040 002 029...	Kiinteistöjen kunto-/energiakartoitukset	20	20		
2 040 002 013	Ristimäen koulun vedensaanti, liittymismaksu osuuskunt.	10	10		
2 040 002 001...	Aseman koulun pihan kunnostus, jälkityöt	10	10		
2 040 002 011...	Oppimisen vuodenajat ulkokoulussa -hanke (Kuuhankaveden koulun piha)	10	10		
	Niemisjärven koulun piha	100	100		
	Kivikoulun mahdolliset muutostyöt	50	50		
	Hankamäen näköalatorni	25		25	
	Jäähalli	10			10
2 040 003	KIIENTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET				
2 040 003 001	Vesi- ja viemärilaitos:	4 056	3 886	123	47
2 040 003 001 001	Talojohdot ja uudet linjat	51	17	17	17
	Niemisjärven Pienmäen alueen vesihuollon rakentaminen	101	50	51	
2 040 003 001 002	Jätevesipuhdistamon rakentaminen	2 200	2 200		

	Niemisjärveltä yhteispuhd. siirtolinjan rakentaminen, kustannuksissa huomioitu valtion vesihuoltotyön osuus, josta aloitus riippuu	1 500	1 500		
2 040 003 001 007	Kk/As viemäriverkosto, vuotovesien vähentäminen / keskusta	90	30	30	30
2 040 003 001 004	Palopostien ja vesilaitoksen pääsulkujen uusiminen	50	25	25	
2 040 003 001 008	Tervaniemen vedenottamo, kemikaalinsyöttölaitteisto, valvonta	25	25		
	Alueellisen vesihuoltosuunnitelman päivitys	20	20		
	Viimamäen vesiosuuskunnan ostaminen	19	19		
	IRTAIN OMAISUUS	761	408	260	93
2 005 004	Kunnanhallitus:	180	120	45	15
	Palkkahallinnon ohjelmisto	20	10	10	
2 005 004 003	Taloushallinnon ohjelmistot	30	30		
2 005 004 001	Verkon ja tietoturvan kehittäminen sekä palvelinalustan uusiminen	50	20	15	15
	Kunnan markkinointi ja mainostaulut	60	40	20	
	Luottamushenkilöiden tietokonehankinta	20	20		
	Sosiaali- ja terveyslautakunta:	105	85	20	0
2 020 004 001	Sosiaali- ja terveyspalvelut	40	40	0	0
	Kuntoutushuoneen varustus tk.sairaala	20	20		
	Yöpöydät ja pyörätuolit tk-sairaala	10	10		
	Lääkehuoneen kalusteet ja tarvikkeet	10	10		
2 020 004 002	Sosiaali- ja terveyspalvelut	65	45	20	0
2 020 004 002 001	Päivärannan palvelukeskus, kalusteet ja apuvälineet	15	15		
	Metsätähti, kalusteiden uusiminen	20	20		
	Metsätähti Deko-laite (+lisävarusteet ja asennus)	10	10		
	Hakatien asumispalveluyksikkö, kalusteet yms.	20		20	
	Sivistyslautakunta:	319	157	107	55
2 030 004 001	Koulut:				
2 030 004 001 006	Kuuhankaveden koulun atk-laitehankinnat	15	15		
	Kuuhankaveden alakoulun naulakot	25		25	
	Niemisjärven koulun tietokonehankinnat	10	10		
2 030 004 001 008	Lukion atk-laitehankinnat ja ohjelmat	48	18	15	15
	Lukion interaktiiviset taulut lisäohjelmineen	10	10		
2 030 004 006	Kansalaisopisto:				
2 030 004 006 003	Laite- ja kalustohankinnat	45	15	15	15
2 030 004 002	Kulttuuritoimi:				
2 030 004 002 003	Hankasalmen historian 2. osa	84	28	41	15

	Aseman koulun kulttuuritilan varustaminen	15	15		
2 030 004 003	Kirjasto:				
	Kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja kalustehankinnat	22	11	11	
2 030 004 004	Liikuntatoimi:				
	Suunnistuskartat	20	10		10
	Liikuntavälineisiin kentille ja monitoimitalolle	25	25		
2 040 004 010	Ympäristölautakunta:	157	46	88	23
2 040 004 010 001	Konekeskuksen kalustohankinnat	24	8	8	8
2 040 004 010 003	Kalustohankinnat vihertoimi	15			15
	Konekeskus, traktorin vaihto	80		80	
	Päivärannan keittiön tunnelikone kytkentöineen	28	28		
	Vesilaitoksen ohjelmien päivitys, jätevesipumppaamojen kaukovalvonta	10	10		
2 005 005	MAA-ALUEET	120	40	40	40
	Maa-alueiden hankinta	120	40	40	40
2 005 006	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS				
2 040 007 001	LIIKENNEVÄYLÄT	686	386	230	70
	Pellisenrannan asuntoalueen rantapolku	50			50
2 040 007 001 008	Niemisjärven Mäntytie	50		50	
2 040 007 001 014	Kk:n Keskustien katuvalojen uusiminen	35	35		
2 040 007 001 001	Kaavateiden perusparannus	30	10	10	10
2 040 007 001 002	Kaavateiden päällysteiden uusiminen	30	10	10	10
2 040 007 001 009	Niemisjärvi / Rinnekuja ja Santerintie	30	30		
2 040 007 001 013	Katuvalaistus: torin valaistus ja sähkö	30	30		
2 040 007 001 003	Pienmäen asuntoalueen kaavatiet	85	40	45	
	Yrjönkadun peruskorjaus (350 m)	170	85	85	
	Pienmäen alueen katuvalaistus	30		30	
	Amiraalintien valaistus	20	20		
	Amiraalintien päällystys	21	21		
	Mustalahdentie ja Mustaniementie välillä				
	Keskustie-Laiduntie päällystäminen	55	55		
	Välitien pälystäminen	40	40		
	Suotien ja Välitien kuivatusjärjestelmän kunnostus	10	10		
2 040 007 002	PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT	160	45	85	30
2 040 007 002 001	Puistot ja leikkialueet	45	15	15	15
2 040 007 002 003	Tonttien/puistokaistaleiden kunnostustyöt	10	10		
2 040 007 002 004	Puistokalusteiden/leikkivälineiden uusiminen	10	10		
2 040 007 002 005	Aseman viheralueet (KULTU)	25		10	15

2 040 007 002 007	Mattojen pesupaikat	40		40	
	Itsenäisyyden puiston valaistus	10		10	
	Nj uimaranta/pysäkipuisto valaistus	10	10		
	Hankavedentien puisto	10		10	
2 040 007 004	JÄTEHUOLTO				
2 040 007 003	URHEILU- JA ULKOILUALUEET	130	30		100
	Aseman uimarannan laituri	15	15		
	Latupohjien perusparannus	15	15		
	Aseman urheilukentän peruskorjaus	100			100
	INVESTOINTIOSUUEDET				
	KUNTAYHTEISÖILLE	0	0	0	0
	Menot yhteensä	7 831	5 628	1 253	950
	B. TULOT				
	MUUT TALONRAKENNUKSET				
2 040 003 001	KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	51	17	17	17
2 040 003 001 001	Liittymismaksut	51	17	17	17
	IRTAIN OMAISUUS				
2 030 004 001	Sivistyslautakunta	0	0	0	0
2 005 005	MAA-ALUEIDEN MYYNTI	120	40	40	40
		120	40	40	40
	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS	260	100	80	80
2 005 006	Asunto-osakkeiden myynti yms	260	100	80	80
	Tulot yhteensä	431	157	137	137
	Netto	7 400	5 471	1 116	813

6. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Tp 2009 sarakkeessa on lueteltu olemassa olevat virat ja toimet. Ta 2010 sarakkeeseen on merkitty todellinen tilanne eli miten virat ja toimet on täytetty.

VASTUUALUE	Lukumäärä		Muutokset		
KUNNANHALLITUS					
Virka- tai toiminimike	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Kunnanjohtaja	1	1			
Kiinteistöpäällikkö			1		
Kuljetussuunnittelija (siirtynyt ympäristötoimesta)	0,5	0,5			
Hallintojohtaja	1	1			
Toimistosihtööri	1	1	0,2		
Kanslisti	4	4			
Taloussihtööri	1	1			
Kirjanpitäjä	1	1			
Palkanlaskija	2	2			
Atk-suunnittelija	1,5	1,5			
Atk-tukihenkilö	1	1	1		
Pääluottamusmies	0,6	0,6			
Työsuojelupäällikkö	0,16	0,16			
Elinkeinojohtaja (nimikemuutos)	1	1			
Lomituspalvelupäällikkö	1	1			
Lomasihtööri		1			
Johtava lomittaja	3	2			-0,5
Lomittajat	76	60	-1	-2	-2
Yhteensä	95,76	79,76	80,96	78,96	76,46

SOSIAALI- JA TERVEYS	Lukumäärä		Muutokset		
Virka- tai toiminimike	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Sosiaalipalvelut ja toimisto					
sosiaalijohtaja	1	1			
toimistosihtööri	1	1	0,2		
sosiaalityöntekijä	2	2			
etuuskäsittelijä	1	1			
avopalvelun ohjaaja	1	1			
palveluohjaaja	1	1			
YHTEENSÄ	7	7	0,2		
Kotihoito ja vanhustyö					
vanhustyön ohjaaja	1	1			
kuntohoitaja	0,5	0,5			
sairaanhoitaja	2	2			
lähihoitaja	11	14	2		
perushoitaja	4	2			
kodinhoitaja	11	11	-1		
kotiavustaja	2	2			
kotihoidon ohjaaja		1			
päiväkeskusohjaaja			1		
Päivärannan palveluasuminen					
vastuusairaanhoitaja	1	1			

sairaanhoitaja	2	2	
perus/lähihoitaja	12,5	13	1
kodinhoitaja	2	2	-1
laitosapulainen	2	3	
kuntohoitaja	0,5	0,5	
YHTEENSÄ	51,5	55	2

Päivähoito

päivähoidon ohjaaja	1	1	
päiväkodinjohtaja	2	2	
lastentarhanopettaja	3	3	
lastenhoitaja	6	6	
perhepäivähoitaja	17	17	-2
perhepäivähoitaja/ryhmäpph	2	2	
perhepäivähoitaja/päiväkodit	4	4	-2
laitosapulainen	1,75	2	
ryhmäavustaja			2
YHTEENSÄ	36,75	37	-2

Kehitysvammapalvelut

kv-avohuollon ohjaaja	1	1	
ohjaaja	2	2	
kv-lähihoitaja	1	1	
YHTEENSÄ	4	4	

Sosiaalipalv. yhteensä **99,25** **103** **103,2** **103,2** **103,2**

Terveyspalvelut**Virka- tai toiminimike**

Tp 2009 Ta 2010 Tae 2011 Ts 2012 Ts 2013

Hallinto:

Johtava hoitaja	1	1	-1	työsuhde voimassa 31.12.2010
Toimistosihtööri	1	1	-1	5)
Kanslisti	0,5	0,5	-0,5	*

Terveysneuvonta:

Terveystenhoitaja	4	3	-3	**
-------------------	---	---	----	----

Työterveyshuolto:

Terveystenhoitaja	2	2	-2	*
Kanslisti	0,5	0,5	-0,5	*

Vastaanotto:

Terveyskeskuslääkäri	4	4	-4	**
Osastonhoitaja	1	1	-1	**
Puheterapeutti	1	Ostop.	-1	**
Välinehuoltaja	1	1	-1	**
Terveyskeskusavustaja	2	2	-2	1) 1 **, 1 ****
Perushoitaja	1	1	-1	**
Laitosapulainen	1,5	1,5	-1,5	2) 1 **, 1/2 ****
Fysioterapeutti	2	2	+1, -3	3) 2 **, 1 *
Tutkimushoitaja	1,5	1,5	-1,5	***
Röntgenhoitaja	1	1	-1	**
Sairaanhoitaja	4	4	-4	**
Terveystenhoitaja		1	-1	**

Tk-sairaala:

Osastonhoitaja	1	1		*****
----------------	---	---	--	-------

Apulaisosastonhoitaja	1	1	****		
Sairaanhoitaja	14	14	-1	4) 13 ****, 1 **	
Perushoitaja	11	11	****		
Lähihoitaja			+1	****	
Terveyskeskusavustaja	1	1	****		
Laitosapulainen	6,5	6,5	+ 0,5	****	
Mielenterveystoimisto:					
Vastaava hoitaja	1	1	-1	***	
Sairaanhoitaja	1	1	-1	***	
Psykologi	0,5	0,5	-0,5	***	
Tk-psykologi	1	1	-1	**	
Kuntoutumiskoti:					
Lähihoitaja	1	1		****	
Ympäristöterveydenhuolto:					
Eläinlääkäri	1	1	-1	**	
Terveystarkastaja	1	1	-1	**	
Hammashuolto:					
Hammaslääkäri	2	2	-2	**	
Hammashuoltaja	2	2	-2	**	
Hammashoitaja	2	2	-2	**	
Vastaanottoavustaja	1	1	-1	**	
Terveyspal.yhteensä	77	76	-40		
Kuntaan jää			36	36	36

1) 1 terveyskeskusavustajan virka lakkautetaan ja perustetaan lähihoitajan toimi, joka siirtyy tk-sairaalaan.

2) 0.5 laitospulaisen toimi siirtyy vastaanotolta tk-sairaalaan ja jää kuntaan.

3) 1 uusi fysioterapeutin toimi, siirtyy JYTEEN.

4) Yhden sairaanhoitajan työpanos siirtyy vastaanotolle ja samalla toimi siirtyy JYTEEN

5) Siirtyy khal vastuualueelle 0,8 henk. ja sosiaalitoimeen 0,2 henk.

* Siirtyy Työterveyshuollon liikelaitokseen

** Siirtyy Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskukseen (JYTE)

*** Siirtyy Keski-Suomen Sairaanhoitopiiriin

**** Jää kuntaan

SOSIAALI- JA Terveyslautakunta YHT	176,25	179	139,2	139,2	139,2
---	---------------	------------	--------------	--------------	--------------

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Virka- tai toiminimike	Lukumäärä		Muutokset		
	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Sivistystoimenjohtaja	1	0,6			
Kansalaisopiston rehtori	1	0,33			
Toimistosihtööri (hallinto)	1	1			
Peruskoulun rehtori	1	1			
Lehtori	20	17			
Luokanopettaja	22	18			
Erityisluokanopettaja	2	2			
Erityisopettaja	4	5			
Päätoiminen tuntiopettaja	5	5			
Sivutoiminen tuntiopettaja	2	2			
Lukion rehtori	1	1			
Lehtori	8	5			
Päätoiminen tuntiopettaja (lukio)	1	1			
Sivutoiminen tuntiopettaja	1	1			
Suunnistusvalmentaja	1	0			

Hiihtosuunnistusvalmentaja	1	0			
Koulusihteeri	1	1			
Musiikinopettaja (kans. op.)	1	1			
Suunnitteluopettaja	2	2			
Opistosihiteeri	1	1			
Kulttuurisihteeri	1	0			
Kulttuurituottaja	1	1			
Kirjastonjohtaja	1	1			
Kirjastonhoitaja	1	1			
Kirjastovirkailija	1	1			
Kirjastovirkailija/auto	1	1			
Kirjastovirkailija/sivukirjastot	1	1			
Toimistovirkailija (kirjasto)	0	0			
Liikuntasihiteeri	1	1			
Liikunta-alueiden hoitaja	1	0			
Nuorisosihteeri	1	0			
Nuorisotyöntekijä	0	0	1		
Lastentarhanopettaja (esiopetus)	3	3			
osa-aik., vak. (päätt. tuntiopettaja)					
Lastentarhanopettaja (esiopetus)	1	1			
osa-aik., ma. (päätt. tuntiopettaja)					
Koulunkäyntiavustaja, osa-aik.vak.	11	11			
Koulunkäyntiavustaja, osa-aik., määräaikainen	4	4			
YHTEENSÄ	106	90,93	91,93	91,93	91,93

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Lukumäärä		Muutokset		
Virka- tai toiminimike	Tp 2009	Ta 2010	Tae 2011	Ts 2012	Ts 2013
Ympäristötoimenjohtaja	1	1			
Kanslisti	2	2	-0,4		
Ympäristönhuoltopalvelut:					
Ympäristönsuojelusihteeri	1	1			
Puutarhuri	1	0,84			
Asunto- ja lupapalvelut:					
Valvontamestari	1	1			
Toimistosihiteeri	1	1			
Kunnallistekniset palvelut:					
Tulosityksikön esimies	0,4	0,4	0,4		
Vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	2	2			
Tuntipalkkaiset henkilöt	1	1			
Talon palvelut:					
Siivouspalvelu:					
Siivoustyönohjaaja	1	1			
Siistijä	6	6			
Siistijä (osa-aik.)	2	2			
Kiinteistönhuolto:					
Kiinteistönhoitaja	5	5			
Ruokapalvelu:					
Palvelupäällikkö	1	1			
Emäntä	2	2			
Ravitsemistryöntekijä	10	10			
Varikko:					
Varasto:					
Tulosityksikön esimies	0,6	0,6	-0,4		

Tuntipalkkaiset henkilöt	3	3	-0,4		
Liikunta-alueiden hoitaja	1	1			
<i>Kiinteistöjen kunnossapito:</i>					
Tuntipalkkaiset henkilöt	2	2			
YHTEENSÄ	44	43,84	43,04	43,2	43,2

(Puutarhuri toimii työsuoje-
lupäällikkönä
0,16)

HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	422	394	355	353	351
----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

7. KUNNAN TUKI YRITYSTOIMINNALLE V. 2011

7.1 Maatilayritykset

Maaseudun yrityskohtaisen koulutus-, neuvonta- ja suunnittelutuen maksuperusteet vuonna 2011.

Tilakohtaiset suunnitelmat

-Salaojitussuunnitelma 50 % enintään 260 €/suunnitelma

Erikoistuotantosunnitelma

-Perustamis-, tuotanto-, markkinointi-, yms. Suunnitelma 70 %, enintään 350 €/tuotannonala

Tuotantorakennussuunnitelma

- 50 %, enintään 840 €/suunnitelma

Metsätaloussuunnitelma

- 15%, enintään 250 €.

Tuettavaan osuuteen voi sisällyttää neuvojan matkakorvaukset, postimaksut ja vastaavat palvelun saamisen edellytyksenä olevat kustannukset

Tuetun maksullisen lomituksen lisääminen

-Kunnan 2 €:n tuki/tunti Melan tukemille maksullisille lomituspäiville.

7.2 Muut yritykset

Tuki myönnetään arvonlisäveron sisältäville kustannuksille.

Oppisopimustuki

Hankasalmelaiselle yritykselle, joka tekee oppisopimuksen hankasalmelaisen työttömän kanssa. Tuki on 170 € kuukaudessa korkeintaan 12 kuukauden ajalta.

Korkotuki

Kunnan korkotukea voidaan myöntää toimitilainvestointeihin. Korkotuen suuruus on 2 % ja korkotukiaika 5 vuotta. Korkotuki voidaan myöntää pankkien, vakuutusyhtiöiden ja eläkekassojen lainoille. Korkotuen alainen lainan määrä voi olla enintään 70 % kustannuksista ja enintään 170.000 €. (Tuki koskee niitä

yrittäjäinvestointeja, joihin ei ole saatu / saada investointitukea esim. TE-keskukselta).

Koulutuksista

Yrittäjän toimialaan liittyvistä, korvataan kurssimaksuista 50%, enintään 400 €/v.

Yrityksen kehittämiseen

Konsultointikustannuksista, jotka kohdistuvat yrityksen kehittämiseen, korvataan 50%, enintään 400 € / vuosi, mikäli rahoitusta ei ole mahdollista saada / saatu muista lähteistä.

Messu/näyttelypaikkatuki

50 % enint. 300 €/näyttelykerta. Tuki voidaan myöntää kahteen tapahtumaan/yritys/vuosi. (Tuki koskee näyttelypaikan vuokraa.)

Teollisuusmaan myynti

Teollisuusmaata myytäessä peritään valtuuston kulloinkin vahvistama hinta ja liittymismaksu.

Maksatus

Avustuksia on haettava kirjallisesti. Avustus maksetaan jälkikäteen ja hakemukseen on liitettävä kuittijäljennökset suoritetuista maksuista tai muu selvitys toimenpiteen toteutumisesta.

8 AVUSTUKSET VUODEN 2011 TALOUSARVIOSSA

Avustuksen tarkoitus	Määräraha 2010	Määräraha 2011	Muutos
KUNNANHALLITUS			
Luottamushenkilöhallinto:			
Veteraanien kuntoutus	13 000	13 000	0
Yleisavustus 4H:lle	12 500	12 500	0
4H, toimistohuoneen vuokra		1 000	1 000
9-luokkalaisten kesätyöllistämiseen 4H:lle	3 000	3 000	0
Stipendit tutkinnon suorittaneille hankasalmelaisille nuorille	30 000	29 000	-1 000
Tuikka ry/viipaletalo		8 000	8 000
Seurantalojen ylläpitoavustukset	3 500	3 500	0
Haja-asutusalueen vesihuolto	70 000	70 000	0
Joukkoliikenteen tukeminen	65 000	67 200	2 200
Linja-autolla tehtävä ostoliikenne: Säkinmäki-Kirkonkylä-Säkinmäki-vuorot ja Niemisjärvi-Kk keskiv. aamuvuoro.			
Lisäksi kunnan sisäistä liikennettä Kärkkäälän ja Venekosken suuntaan lisätty. Haja-asutusalueella joukkoliikennettä hoidetaan reititettynä taksiliikenteenä. Monipalveluliikenteenä 5 päivänä viikossa kunnan eri osista kirkonkylään. Seutulippuutuki kuntalaisille.			
Koulujen loma-aikoina joukkoliikenne joudutaan osin hoitamaan kunnan toimesta.			

Linja-autoliikenteen supistusten ja kouluverkkoratkaisujen vuoksi varaudutaan ostoliikenteeseen enenevässä määrin. Linjaliikenteen kulut koulujen oppilaskuljetuksista sisältyvät sivistyslautakunnan talousarvioon.

Suurtapahtumien tuki	25 000	25 000	0
Maaseutupalvelut:			
Kylätoimikuntien avustukset	1 700	1 700	0
4H, toimistohuoneen siivous ja vuokra	4 340	4 500	160
Lomituspalvelut, Hallinto:			
Tuettujen maksullisten lomapäivien tuki	7 000	7 000	0
Kunnallinen työllistäminen:			
Hankasalmelaisten nuorten työllistämiseen (4H)	16 000	16 000	0
Kuntalisä 200 €/kk järjestöille työttömän (ensisijaisesti pitkäaikaistyötön) työllistämisestä (mm. Sotainvalidien Veljeskotsiäätiöt, seurat, yhdistykset, kylätoimikunnat, Työkalupakki)	24 000	24 000	0
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT			
Avustukset yhteisöille	2500	2500	0
Mielenterveysyhdistys Tuikku	42 000	44 000	2 000
Vammaisjärjestöjen avustukset	1 000		-1 000
Eläinlääkärin matkakorvausten subventio hyötyeläinten omistajille	4 200		-4 200
SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Kansalaisopisto:			
Kansalaisopiston opistolaiskunta	500	500	0
Kulttuuritoimi:			
Avustukset yhteisöille ja yksityisille	10 000	10 000	0
Liikuntatoimi:			
Avustukset seuroille	7 000	7 000	0
Nuorisotoimi:			
Avustukset nuorisojärjestöille	3 400	3 400	0
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA			
Liikennealueet:			
Yksityisteiden kunnossapitoavustukset	85 000	85 000	0
Yksityisteiden peruseräavustukset	20 000	20 000	0
Yhteensä euroa	450 640	457 800	7 160

9 KULJETUSKUSTANNUKSET JAOTELTUNA

(sisältyvät eri hallintokuntien talousarvioihin)

Joukkoliikenne			67 200
Toimintakeskus			20.000
VPL-kuljetukset (vammaispalvelulaki)			210.000
Sosiaalilainsäädännön mukaiset kuljetukset			101.800
-	ateriat	55.200	
-	SHL	30.000	
-	Päiväkeskus	16.600	
Koulukuljetukset			500.000
-	harjaantumisopetus	62.000	
-	perusopetus	400.000	
-	esiopetus	-	
-	lukio	38.000	
YHTEENSÄ			899.000